

ALUMINIJ

GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA TOVARNE GLINICE
IN ALUMINIJA „BORIS KIDRIČ“ KIDRIČEVO

Štev. 1

Januar 1973

LETNIK XI.

NOVOLETNABESEDA

Glavni direktor,
Milan Krajnik,
dipl. oec. —
našemu kolektivu:

Tovarišice in tovariši!

Z današnjo proslavo zaključujemo enoletno gospodarsko obdobje, ki je bilo ekonomsko in družbeno-politično izredno zahtevno in razgibano; od nas je zahtevalo vlaganje maksimalnih naporov na delovnih mestih, v upravljanju in pred kolektivom kot celoto.

Leto 1972 lahko označimo kot leto poglobljenega delovanja gospodarske reforme in političnega prizadevanja za razreševanje družbeno-ekonomskih odnosov, predvsem za od-

pravljanje vseh slabosti na vseh nivojih z željo, da bi ohranili in razvijali vse dosedaj dosežene pozitivne rezultate družbeno-ekonomskega razvoja. Pri tem je bil osnovni podatek na odklanjanju in preprečevanju vrste negativnih pojavov na področju gospodarjenja, ki zavirajo hitrejšo rast materialne baze samoupravljanja in razvoj samoupravnih odnosov.

Leto 1972 predstavlja obdobje, ko so se vse napredne sile, posebno ZK, SZDL in organizacije, ki iz njih izhajajo,

energično usmerile k nadaljnji izgradnji našega sistema, z osnovnim poudarkom, da je delovni človek nosilec celotnega družbeno-ekonomskega dogajanja in da mu kot samoupravljalcu ne more biti odtujena nobena pravica, ki izhaja iz dela. Za doseg nadaljnje afirmacije samoupravljanja in delavskega razreda so ustvarjeni čvrsti pogoji za spremembo ustavnih dopolnil, z zakoni in predpisi najvišjih organov, ki v celoti omogočajo, da bo delavski razred v polni meri odločal o ustvarjanju materialne baze in o njeni delitvi.

V okviru splošnih značilnosti in pogojev gospodarjenja v tem letu, smo dosegli naslednje rezultate:

1. Proizvodnja glinice v letu 1972:

Kalcinirani Al 203 na tono:	
Planirano	119.400 t
Doseženo	126.026 t
Dosež. v l. 1971	118.304 t
Izluženo Al 203:	
Planirano	120.000 t
Doseženo	124.015 t
Doseženo v l. 1971	122.232 t

Iz navedenih podatkov je razvidno, da je bila dosežena rekordna proizvodnja glinice

brez sinter postopka, t.j. s čistim Bayerjevim kontinuiranim postopkom. V pogledu asortimana glinice smo uspeli osvojiti proizvodnjo visoko-kvalitetne glinice za abrazivno industrijo; to v celoti izvažamo na zapadno tržišče.

2. Proizvodnja aluminija:

Planirano	40.138 t
Doseženo	39.836 t
Doseženo v l. 1971	39.190 t

Tudi pri aluminiju je proizvodnja večja od lanske, kvaliteten premik pa smo dosegli predvsem pri proizvodnji zlitin.

Livarske zlitine 1971:

v kg	5.464.412,50
Gnetne zlitine 1971:	
v kg	2.188.940

Zlitine skupaj 1971:

v kg	7.653.352,50
Livarske zlitine 1972:	
v kg	9.763.851,50
Gnetne zlitine 1972:	
v kg	6.208.690,50
Zlitine skupaj 1972:	
v kg	15.972.541

Ta kvaliteten premik se odraža v dohodku podjetja — s tem, da nam povečana proizvodnja zlitin daje večji dohodek in se odraža v celotnem dohodku podjetja in njegovi delitvi.

3. Na osnovi količinskih podatkov in odobrenih cen bo znašal celotni dohodek podjetja okrog 51 1/2 milijarde S din, kar je za okrog 13 milijard S din več kot v letu 1971. Ta raz-

(Nadaljevanje na 2. strani)

Z ZASEDANJA CENTRALNEGA DELAVSKEGA SVETA:

Imenovani vodilni delavci

Peto redno zasedanje centralnega delavskega sveta, ki je bilo 5. januarja, je bilo v znamenju imenovanja vodilnih delavcev.

Centralni delavski svet je na predlog odbora za kadre, družbeni standard in varstvo pri delu imenoval naslednje vodilne delavce:

- na delovno mesto pomočnika glavnega direktorja za skupne službe — Staneta TONEJCA, diplomiranega inženirja;
- na delovno mesto pomočnika glavnega direktorja za teh. službe — Franja Gnilška, diplomiranega inž.;
- na delovno mesto direktorja OZD Tovarna glinice — Jožeta Kuzmo, diplomiranega inženirja;
- na delovno mesto direktorja OZD Vzdrževanje in delovna sredstva — Václava Vrábiča, diplomiranega inženirja.

Centralni delavski svet je nadalje zavrnil kandidature za delovno mesto pomočnika glavnega direktorja za skupne službe, ki jo je podal Jože Operčkal, diplomirani inženir, in kandidaturi za delovno mesto direktorja OZD Tovarna aluminija, ki sta ju podala Vojteh Rajher, diplomirani inženir in Anton Jamnik, diplomirani inženir. Sočasno je sklenil, da bo delovno mesto direktorja OZD Tovarna aluminija ponovno razpisano, za vršilca dolžnosti direktorja OZD Tovarna aluminija pa je imenoval Vojteha Rajherja, diplomiranega inženirja.

— Odobritev sredstev

Za zgraditev črpalnice in vskladiščenje kavstičnega luga v OZD Tovarna glinice je cen-

tralni delavski svet odobril koriščenje sredstev poslovnega sklada podjetja v znesku 106.193 din.

Dodatno k odobrenim sredstvom za ureditev livarne je bilo odobreno za Gautschi mešalnik 980.000 din v breme poslovnega sklada.

Centralni delavski svet je nadalje odobril nabavo novega osebne avtomobila Citroen 19 Lux, ki stane okrog 110.500 din — tudi v breme poslovnega sklada.

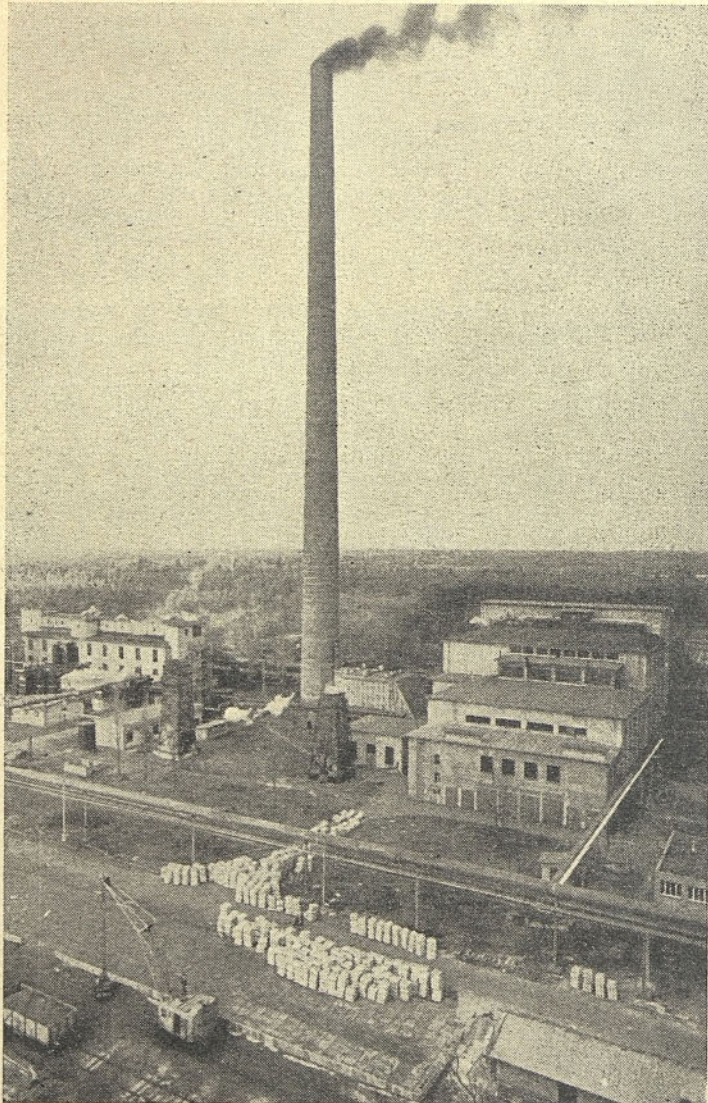
— Šestmesečno poročilo službe varstva pri delu

Centralni delavski svet se je seznanil s šestmesečnim poročilom službe varstva pri delu.

— Stabilizacijski ukrepi

Milan Longhino, ekonomist, direktor finančnega sektorja, je pripravil centralnemu delavskemu svetu poročilo o za-

(Nadaljevanje na 2. strani)

Pogled na našo tovarno

(Nadaljevanje s 1. strani)

lika ne rezultira samo iz spremembe cen, temveč tudi iz naporov, katere smo skupno vlagali za doseganje ugodnejšega poslovnega rezultata v celotnem kolektivu. V skladu z gospodarskim načrtom za leto 1972 lahko ugotovljamo, da bomo povečali tudi tisti del dohodka, ki predstavlja sredstva reprodukcije, kar pa bo dokončno znano z zaključnim računom.

Leto 1972 lahko okarakteriziramo kot leto velikih aktivnosti — tako pri strokovnem delu, organizacijskem oblikovanju, izpolnjevanju samoupravnih določil in ustavnih amandmajev, izpolnjevanje samouprav. aktov in močnej. šemu odpiranju podjetja do svojih poslovnih partnerjev v okviru delovanja pri kreiranju gospodarske politike. Velika prizadevanja smo usmerjali k izboljšanju organizacijske strukture, k preciziranju in razreševanju dolgoročnih nalog, povezanih z rekonstrukcijo podjetja, k izgradnji objektov za povečanje in razširitev asortimana. Pripravljen je proces proizvodnje sekundarnega aluminija; z njim bomo začeli takoj po novem letu.

V letu 1973 bomo morali mnogo več napraviti za doseganje boljših rezultatov, t.j. za doseganje večje produktivnosti in rentabilnosti poslovanja, za

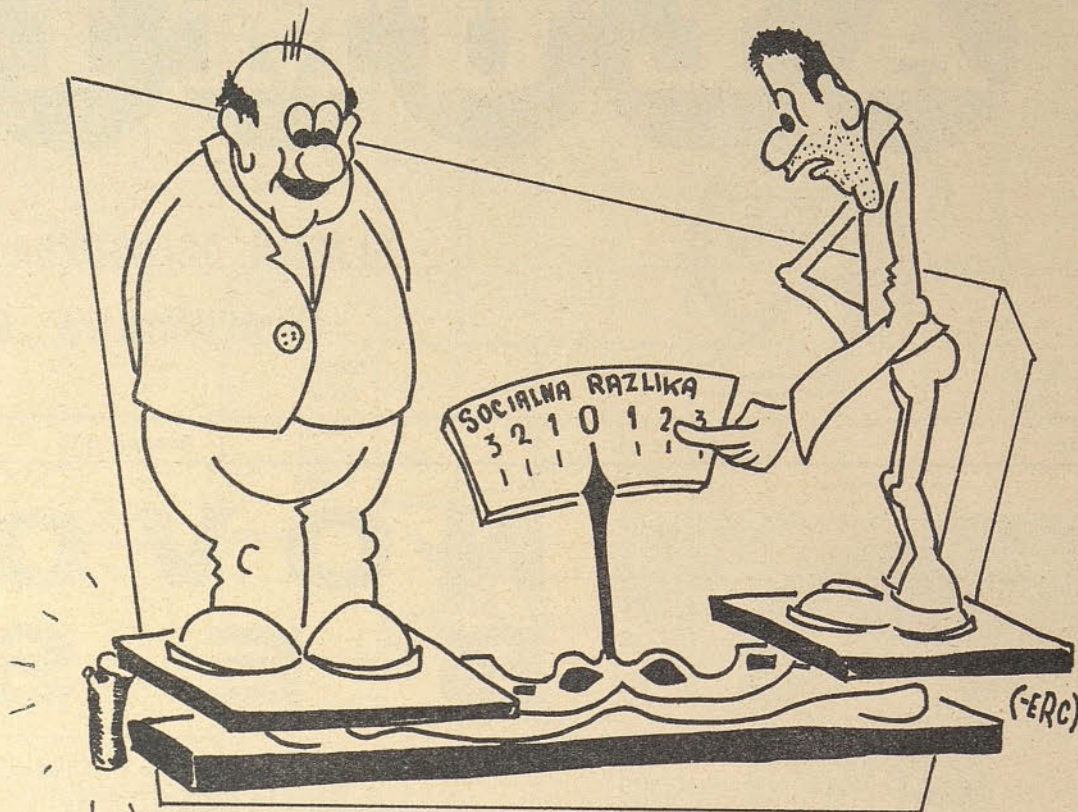
kar imamo možnosti, ki nam jih kažejo številne notranje rezerve v kapacitetah, normativih in delovni sili. To pomeni, da se moramo dogovoriti in realizirati program stabilizacije v našem podjetju, doseči optimalnejše notranje rezerve v kapacitetah, normativih in delovni sili. To pomeni, da se moramo dogovoriti in realizirati program stabilizacije v našem podjetju, doseči optimalnejše rezultate gospodarjenja in doprinesiti h krepitvi naše materialne baze in s tem — h krepitvi samoupravljanja.

Čimhitreje moramo realizirati ustavna dopolnila, formirati TOZD kot obliko nadaljnega uveljavljanja delovnega človeka in neposrednega proizvajalca, da bo lahko še samostojneje in bolj odgovorno vplival na ustvarjanje in delitev dohodka podjetja.

Tovarišice in tovariši, ob zaključku vam čestitam k doseženim rezultatom z željo, da bi v letu 1973 nadaljevali še bolj uspešno — z delom, s katerim bomo zagotovili pogoje za realizacijo naših želja in potreb, predvsem pa zagotovili še trdnjše osnove za perspektivo in nadaljnji razvoj našega kolektiva.

V novem letu 1973 vam želim osebno srečo in zadovoljstvo — tako na delovnem mestu kot v privatnem življenju.

Današnja tema

Tovariš šef, meni se pa le zdi, da pri tej tehnici nekaj ne »štima« ...

Z ZASEDANJA CENTRALNEGA DELAVSKEGA SVETA:

Imenovani vodilni delavci

(Nadaljevanje s 1. strani)

ostritvi finančnih predpisov. Glavni direktor Milan Krajnik, diplomirani ekonomist, pa je članom centralnega delavskega sveta obrazložil situacijo našega podjetja ob uveljavljanju stabilizacijskih ukrepov.

Centralni delavski svet se je seznanil s pismom finančnega sektorja »zaostreitev finančnih predpisov« in s poročilom glavnega direktorja o stabilizacijskih ukrepih, ki so bili sprejeti za stabilizacijo gospo-

darstva v Jugoslaviji in sklenil, da bo razpravljal o stabilizacijskih ukrepih, ki jih bomo uresničevali v našem podjetju, ob sprejemanju gospodarskega načrta podjetja.

— Zasedba delovnih mest z razliko dveh stopenj kvalifikacij

Centralni delavski svet je preložil razpravo o razvrstitvi delavcev v kategoriji nižje strokovne izobrazbe za tako dolgo, da bo odbor za kadre,

družbeni standard in varstvo pri delu po tolmačenju, za katerega je zaprosil kadrovsko-socialni sektor Republiškega sekretariata za prosveto v Ljubljani, podal predlog o razvrstitvi šol, ki bodo lahko priznane za nižjo strokovno izobrazbo.

Ker so člani centralnega delavskega sveta imeli utemeljene pomisleke o predlogu odbora za kadre, družbeni standard in varstvo pri delu za ureditev zasedbe delovnih mest z raz-

liko dveh stopenj kvalifikacije, je centralni delavski svet odboru vrnil celotni predlog in mu naročil, da ga ponovno prouči skupaj z vodstvom podjetja in s predstavniki družbeno-političnih organizacij, potem pa pripravi nov predlog.

— Dodatek na dopust tudi tistim, ki ga niso mogli izkoristiti

Devetim članom delovne skupnosti, ki v letu 1972 niso mogli izkoristiti letnega dopusta zaradi bolezni in zaradi tega niso dobili dodatka za dopust v znesku 600 din, bo ta dodatek izplačan v obliki socialne pomoči. Izplačilo bo opravila osnovna organizacija sindikata našega podjetja. Sredstva za izplačilo tega dodatka bo podjetje nakazalo osnovni organizaciji v breme sklada skupne porabe.

— Pritožba

Životije Milosavljevič se je pritožil centralnemu delavskemu svetu proti sklepu odbora za kadre, družbeni standard in varstvo pri delu, ki mu je zavrnil prošnjo za povrnitev stroškov šolanja. Centralni delavski svet je njegovi pritožbi ugodil in sklenil, da mu bodo povrnjeni stroški za šolanje, ki so razvidni iz priloženih priznanic k prošnji za pomoč pri šolanju.

— Pripis razlike po izvoznem zaključku

Ker smo na izredno željo inozemskega kupca vključili v odpremo aluminij posebne kvalitete, smo dosegli dodatno plačilo. Ker gre v tem prime-

ru za razliko, ki jo je po veljavnih predpisih potrebno po posebnem postopku opravičiti, je centralni delavski svet sklenil, da je treba pripisati razliko 11 dolarjev 2.539,20 oz. 42.531,60 din v našo korist.

— Osnutek novega pravilnika o delitvi osebnih dohodkov

Centralni delavski svet je spremenil izhodišča za sestavo pravilnika o delitvi osebnih dohodkov, katera je sprejel s sklepom št. 487 z dne 6. oktobra 1971, ker v novem osnutku pravilnika o delitvi osebnih dohodkov niso povsem upoštevana; tega je posredoval odboru za poslovno politiko v obravnavo komisijam za proizvodnjo in poslovanje.

Centralni delavski svet se je tudi strinjal z značilnostmi osnutka pravilnika o delitvi osebnih dohodkov, ki ga je dal odbor za poslovno politiko v obravnavo komisijam za proizvodnjo in poslovanje pri delavskih svetih OZD.

— Prošnja Mirka Mernika

Mirko Mernik, ki je bil na zadnji seji centralnega delavskega sveta izključen iz delovne skupnosti, je zaprosil centralni delavski svet, da bi o njegovi zadevi ponovno razpravljali. Centralni delavski svet prošnji ni ugodil. Na predlog komisije za proizvodnjo in poslovanje OZD Aluminij je sprejel priporočilo, da bi njegovi ženi omogočili zaposlitev v našem podjetju.

K. — n.

Franc Novak — strugar

Izpit pri uresničevanju Titovega pisma

Mnogokrat doslej smo vedno le poudarjali, da je treba v vodstva raznih organizacij in društev voliti samo take ljudi, ki so v njih voljni tudi delati in za njih kaj žrtvovati.

Čeprav so v času, ko bodo naši proizvajalci dobili svoje glasilo v roke, že za nami letne konference sindikalnih organizacij v organizacijah združenega dela in bodo verjetno že znana tudi bodoča vodstva, menim, da je kljub temu potrebno o tem spregovoriti.

Niti najmanj ne želim biti ponovno tisti, ki bi hotel le nekaj kritizirati in »pobirati« razne pripombe in kritike ostalih proizvajalcev, ki so imeli v minulem obdobju mnogo različnih pripomb o delu osnovnih organizacij sindikata v organizacijah združenega

nosti te ali one sindikalne organizacije v OZD, razen morda nekaterih izjem. Toda te izjeme so bile tako redke, da niso bile niti senca tiste aktivnosti, ki bi morala biti v vseh organizacijah sindikata v OZD.

Spomnimo se nazaj, ko smo menili, kaj bomo vse pridobili z decentralizacijo v sindikatih, kako pestro delo bo potem v obratih in podobno. Naša velika želja je takrat bila, da bi to postalo stvarnost. Toda, žal, že v najkrajšem času se je spet obrnilo vse na stari tir ali bolje rečeno: ni bilo prav nobenega napredka, pa četudi smo včasih le govorili o nekaterih bistvenih premikih v sindikalnem delovanju. Jasno moramo povedati tudi to, da ni bil le tovarniški sindikat tisti, ki bi naj usmerjal in vodil vso delo sindikalnih vodstev in celotnih odborov v OZD, čeprav je morda del resnice tudi v tem, da bi lahko bilo storjeno precej več.

Največje in poglobljene vzroke vse neaktivnosti in velike pasivnosti je treba iskati predvsem v samih vodstvih sindikalnih organizacij v organizacijah združenega dela. Članov Zveze komunistov niti najmanj ne moremo izvesti, niti ne vodstev organizacij združenega dela, vodstev obratov in podobno. Vsi ti so, žal, napravili premalo za to, da bi sindikat v OZD resnično postal tisto, kar si naš delovni človek želi, kar od njega pričakuje in končno: čemur je sindikat tudi namenjen.

Menim, da je dovolj žalostno, če moramo v taki delovni skupnosti, kot je TGA, sploh govoriti o pasivnosti in določeni zadržanosti sindikalne organizacije, katera bi morala veliko bolj posegati v vsa dogajanja kolektiva, v vsa dogajanja proizvodnega in tudi političnega pomena. Toda, žal, največkrat ni bilo tako! Ne smemo prikrivati dejstev in si tudi povsem jasno povedati, da smo za sindikat vedeli največkrat le takrat, ko je bilo potrebno izvesti to ali ono akcijo. Tudi takrat je vse delo in odgovornost slonela le na po-

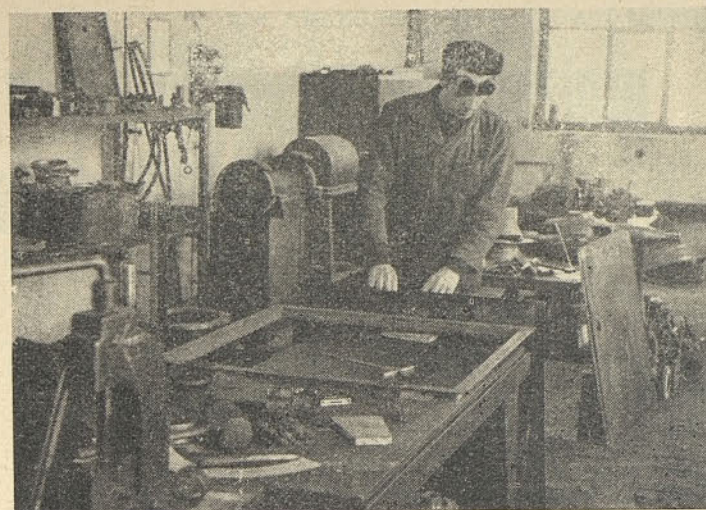
sameznikih, ki pa, žal, vsega niso zmogli in zato ni potem nič čudno, če so bili po določenih neuspehih deležni le precejšnje kritike; to pa smo si zaslužili prav vsi, saj smo vsi člani sindikata in smo zato tudi enako odgovorni za vse, kar se dogaja okrog nas.

Vsa leta nazaj smo ob letnih konferencah kaj radi povedali novoizvoljenim odborom, kaj nismo napravili in da jim pač v njihovem bodočem delu želimo mnogo in več uspehov, kot smo jih imeli sami. S tem pa se je tudi že nehala naša nadaljnja aktivnost v sindikalni organizaciji, ki je potem z novim vodstvom, v katerem so bili tudi taki, katerim ni bilo niti najmanj za delo, životarija in čakala, kdo ji bo dal kakšne naloge in kako bi čimprej minulo obdobje do naslednjega občnega zbora.

Tokrat, mislim, bomo morali ubrati povsem novo pot in povsem v duhu pisma tovariša Tita, ki ni bilo naslovljeno samo članom Zveze komunistov, ampak tudi tistim, ki so doslej vse napore gledali z določene perspektive in iz svojih namer.

Pismo nam je prav gotovo nakazalo dovolj jasno, kje so naši problemi in kje se jih moramo tudi lotiti, če jih želimo uspešno odpraviti in kreniti po poti, ki nam obeta boljše bodočnost in standard.

Omenil sem že, da so v tem času domala zanesljivo letne konference sindikalnih organizacij v OZD že za nami. Sedaj nam torej preostane le vprašanje, ali smo v nova vodstva izbrali zares take tovariše in tovarišice, ki so voljni delati v organizacijah? Odgovor na zastavljeno vprašanje bomo našli takoj, če smo v svoja vodstva izvolili zares ljudi, ki niso le na papirju, ampak take, ki so v vsakem trenutku na pravem mestu med proizvajalci. Če smo izbrali ljudi — proizvajalce, ki vedo, kje je njihovo mesto, potem nismo zgrešili cilja, katerega smo si zastavili. Seveda pa s tem dejanjem še niti malo ni vse končano. Sedaj je tudi dolžnost

Delavnica za popravilo črpalk in ventilov

vseh ostalih, da se povsem aktivirajo v družbeno-političnem delu v kolektivu, kar pa še predvsem velja za ves vodstveni in vodilni kader — od direktorja podjetja, direktorjev organizacij združenega dela pa vse do poslednjega predelavca ali skupinovodje v obratih. Ti so sedaj še kako dolžni, da pomagajo in da se z vso resnostjo in odgovornostjo lotijo dela, saj so prav vsi odgovorni za proizvodnjo kot tudi za uspehe sindikalnega dela. Njihova pomoč ni le pomoč, ampak obveznost in dolžnost, kateri se ne morejo izogniti in morajo tudi z enako odgovornostjo delovati na vseh sindikalnih področjih. Posebna naloga čaka tudi člane Zveze komunistov, ki so dosedaj dokaj samotarili, vedrili in čakali, kdaj jih bo morda le kdo spomnil, kje je njihovo mesto in kje se morajo najbolj angažirati.

puščavi. Ne smemo se predati raznim razbijačem enotnosti v sindikalnem, samoupravnem ali partijskem delu, ljudem, ki želijo tako ali drugače izkoristiti svojo avtoriteto ali položaj za to, da bi si podredili določen krog, ki z raznimi gesli ali parolami hromi in mrtvi sindikalno in ostalo aktivnost. Zavedajoč se situacije, v kateri smo letos na vseh področjih, lahko ugotovimo le to, da nas nedvomno čakajo naloge, katerih se bomo morali lotiti z vso resnostjo in odgovornostjo, če želimo doseči tudi uspehe in če kajpak hočemo in želimo delati kot sindikalni aktivisti v duhu obvezujočega Titovega pisma.

Tudi naši notranji problemi niso majhni, o čemer se lahko sami še kako dobro prepričamo — vsak dan. Se so napake, katere bomo morali odpraviti, vendar le s skupnimi močmi,

Sodelavcem,

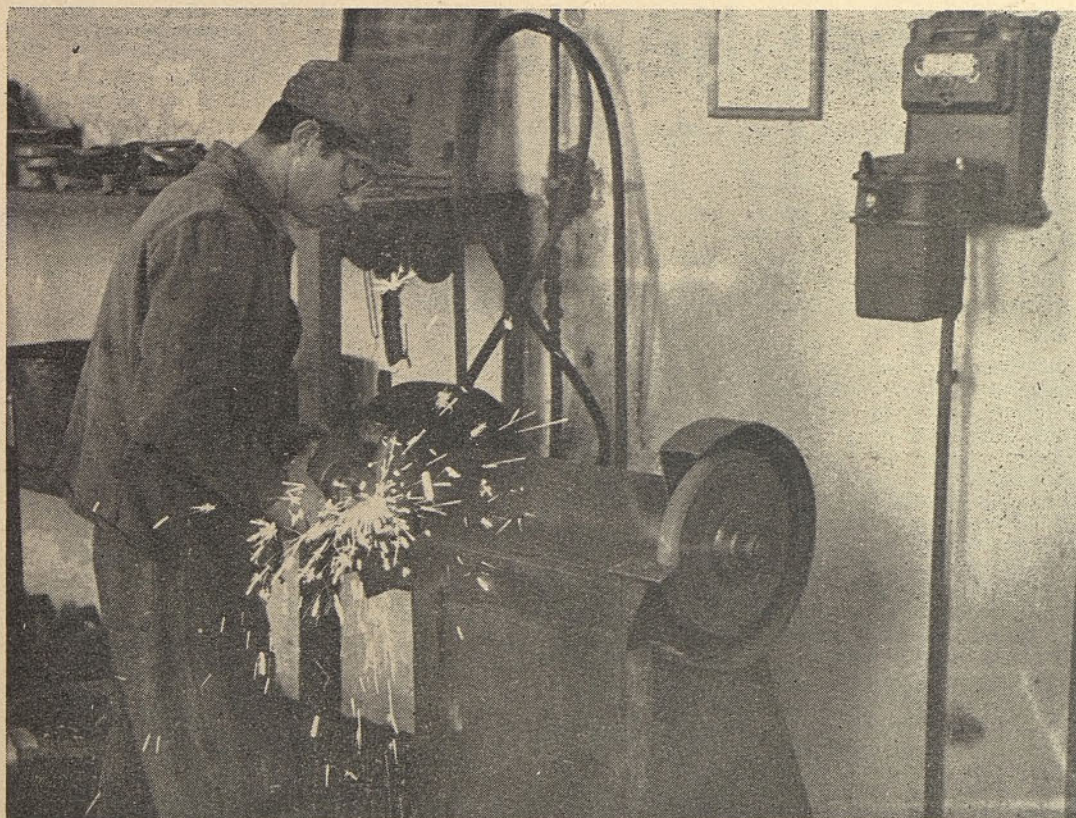
DOSEDANJIM IN BODOČIM, sporoča uredniški odbor »Aluminija«, da je skrajni rok za dostavo člankov in drugih prispevkov (fotografij, križank, crtežev itd.) do 5. v mesecu, kajti po tem roku uredniški odbor ne more jamčiti, da bodo poslani prispevki tudi zanesljivo objavljene v sproti številki lista še v tem mesecu.

Obenem uredniški odbor »Aluminija« vabi k sodelovanju vse člane kolektiva, ki so mu v bodoče pripravljeni pomagati vsebinsko in oblikovno ustvarjati naše tovarniško glasilo.

Oglašajte se v našem listu — vaši prispevki so vedno dobrodošli in zaželeni!

dela ali pa tudi o delu tovarniškega sindikata: vendar menim, da je resnica treba pogledati v oči, pa naj bo še tako boleča za kateregakoli izmed nas, ki v tem kolektivu živimo in delamo.

Odkrito moram priznati, da smo v našem tovarniškem glasilu zelo malo ali domala nič brali o taki ali drugačni aktiv-

Brušenje

Počitniška praksa

Vabimo dijake in študente strokovnih šol, ki želijo v letošnjih poletnih počitnicah opravljati prakso v našem podjetju, da se prijavijo najkasneje do 30. marca.

V prijavi naj poleg osnovnih podatkov o sebi in šoli navedejo tudi, v katerem mesecu želijo opravljati prakso (v juliju ali v avgustu). Čas prakse je vsakokrat en mesec — od 1. do 31. Praktikan, ki nima posebnih želja glede časa, naj to v vlogi navede. Pri razporeditvi bodo imeli prednost tisti, katerih prošnje bodo uspеле prej, otroci članov kolektiva in naši štipendisti.

Za prakso v podjetju prejmejo praktikanti nagrado:

za 1. in 2. letnik srednje šole	400 din
za 3. in 4. letnik srednje šole	450 din
za 1. in 2. letnik visoke šole	500 din
za 3. in 4. letnik visoke šole	600 din
in brezplačno malico (topli obrok).	

Izobraževalni center

Omenili smo tudi predelavce in vodje izmen ali skupinovodje, ki so najbolj neposredno v konkretnem stiku s podrejenimi. Njihova dolžnost je, da se aktivirajo za delo v sindikalnih organizacijah v svoji enoti ali obratu in da so prav oni tisti, ki bodo s svojim delom in aktivnostjo dokazali podrejenim, kje in kako je treba aktivno delovati in ne le sodelovati ob strani.

Nesporno je bilo dosedaj dokazano in ugotovljeno: kjer so predelavci in skupinovodje res aktivni, tam vlada tudi pravo vzdušje med sodelavci — člani sindikalne organizacije. Tam uspe tudi vsaka akcija, za kar smo imeli lani konkretne primere ob solidarnostni akciji za poplavljenice.

Brez oklevanja se bomo morali boriti proti vsem napakam in odločno povedati svojo besedo, ki v bodoče ne sme nikakor ostati glas vpijočega v

zavedajoč se pri tem, da delamo le v svojo korist; naša tovarna nam je prav gotovo naš kos kruha in nam že zato ne more biti vseeno, kako delamo in živimo, kdo — kako in kaj dela tudi na sindikalnem področju.

Še enkrat omenjam, da bomo kos vsem nalogam le tedaj, če smo izvolili take sodelavce, ki so voljni delati in kaj žrtvovati za skupne interese svojega podjetja.

F. M.

Dopisujte

v ALUMINIJ

proizvodnja, vzpodbujena v pravilniku o delitvi osebnih dohodkov

Vsekakor smo v času, ko nas tarejo na vseh koncih in krajih določeni problemi, katere skušamo rešiti tako ali drugače, vsekakor pa z željo, da bi te čimuspšeje rešili.

Kot prvi je prav gotovo osnutek novega pravilnika o delitvi osebnih dohodkov, ki je dosedaj brez dvoma problem številka ena, če seveda pri tem damo prednost le še naši proizvodnji, ki bi pravzaprav morala biti glavna osnova, ki bi nas silila k razmišljanju, k temu, da bi že v začetku leta morali pričeti z vsem elanom in voljo za doseganje določenih uspehov, ki so vsekakor eden od najpomembnejših momentov v vsakem pravilniku o delitvi osebnih dohodkov.

Nikakor ne mislim podpirati tistih, ki trdijo, da je vse popolnoma zgrešeno, niti tistih, ki menijo, da je sedanji osnutek najboljši. Razne govorice med člani kolektiva — te je mogoče slišati sleherni dan — so me privedle k temu, da o tem problemu malce razmišljam; vsi skupaj si namreč dajmo roko na srce z zavestjo, da je pri vsem tem naša

odgovornost povsem enaka in da zato moramo ukreniti vse, da bo ta osnutek čimbolj temeljito preučen in da bo urejen tako, da bo vsaj približan tistemu, čemur pravimo: dobro je za vse — ali pa: ni sprejemljiv za nikogar!

Mnogo dela v zvezi s pripravi tega pravilnika je vsekakor bilo, tu ni kaj zanikati, toda: ali v sedanjem trenutku zares ne moremo nikamor več naprej, ali smo obstali sredi poti in se vrtimo v začaranem krogu, kako najti izhod iz vsega tega.

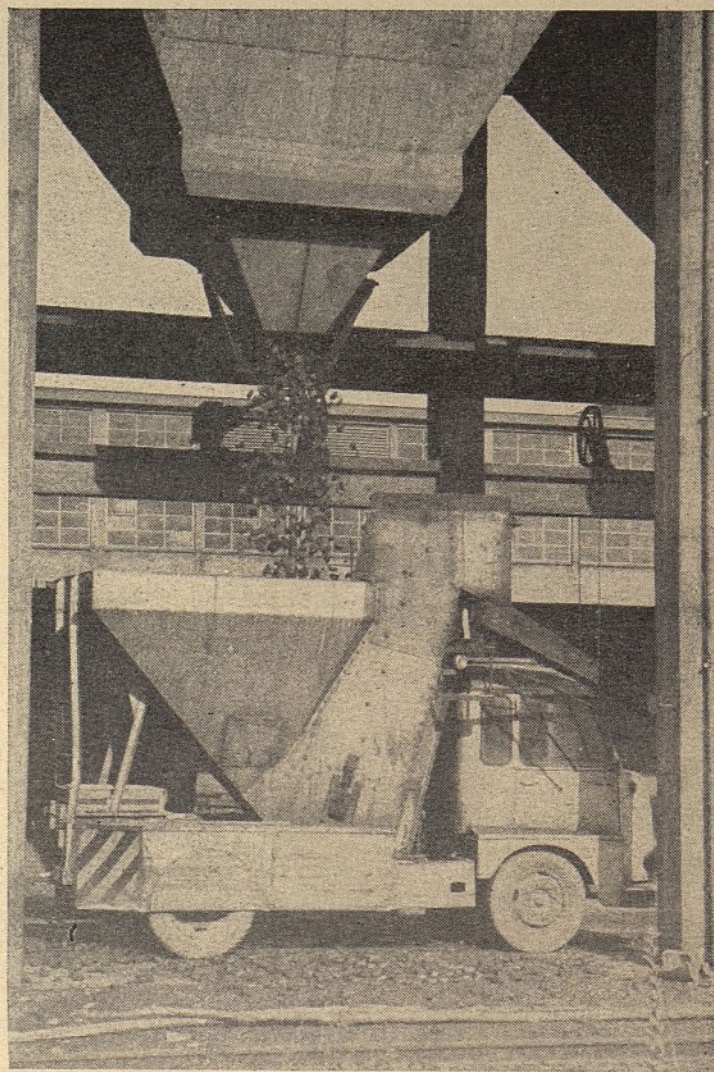
Proizvajalci so upravičeno nezadovoljni, ko se stalno pojavljajo razni komentarji, katere brez dvoma mnogokrat slišijo tisti, ki se nikakor ne morejo sprijazniti z dejstvom, da je nekaj treba spremeniti; vendar je vprašanje, kako. Tu pa je namreč potrebna naša skupna pomoč; naši predlogi in pripombe morajo biti realne in osnovane, ne le prikrojene

okusni in željam posameznikov.

Komisije za poslovno politiko imajo polne roke dela in se — upam — trudijo na vse načine, da bi svoje delo čimprej končale in gradivo posredovale naprej, da bi tako celotna zadeva čimprej prišla v kolektiv. Nikoli še ni bilo nekaj pripravljenega, da bi bilo popolno in nezgrešeno, zato tudi sedanji osnutek pravilnika o delitvi osebnih dohodkov ne more biti nikakršna izjema; naša skupna želja pa je, da bi te napake, če so kajpak popravljive, odpravili in z našo pomočjo prispevali k temu, da bi novi pravilnik bil zares plod razprav v najširših množicah proizvajalcev.

Našemu delavcu je potrebno vso problematiko pokazati tako, da jo bo popolnoma razumel in jo dojel kot pravilno, tako prepričljivo, da bo dojel tole: problemi so resnično rešljivi le s skupnimi močmi in akcijami, ne pa s frazami, z neosnovanimi kritikami in očitki.

Čeprav je osnutek bodočega pravilnika še vedno predmet

Nakladanje anodne mase

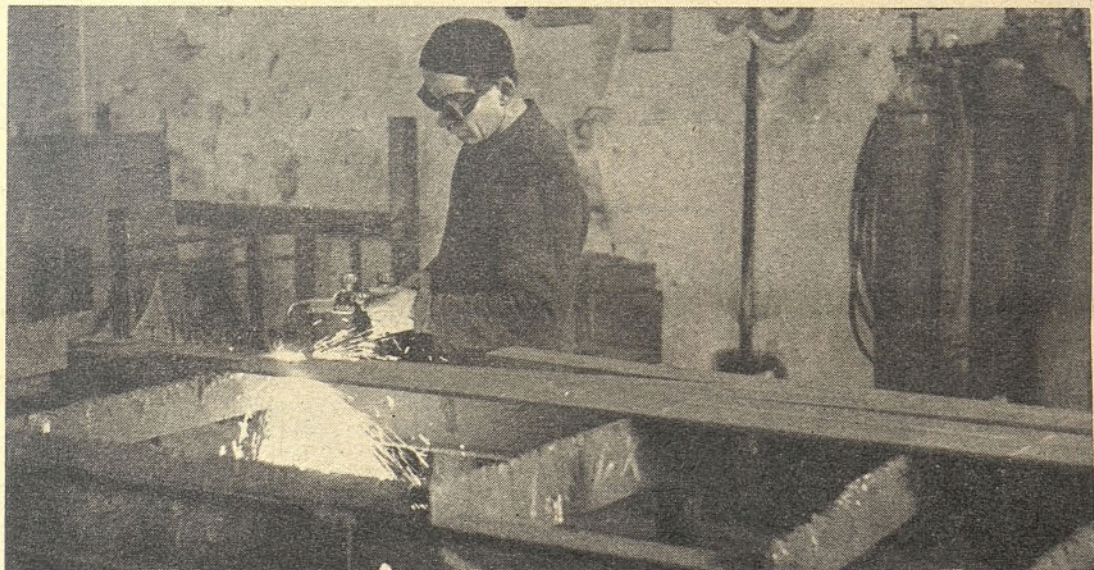
najaktualnejših razprav in polemik, kar je tudi povsem razumljivo, pa ob vsem le ne smemo pozabiti, da smo stopili v novo leto, ki bo nedvomno težavna preizkušnja tudi za našo delovno skupnost. Zato se moramo vsi enako zamisliti nad našo bodočo usodo. Nobenemu ne more in ne sme biti vseeno, kaj se dogaja okrog nas, ne smemo pozabljati na našo proizvodnjo, kateri, žal, posvečamo mnogo premalo pozornosti, kot da ne bi vedeli, da je prav v njej treba iskati naše dohodke in naš boljši obstoj.

Samoupravni organi, sindikat in ZK — vsi se bodo mo-

rali resno in odločno spoprijeti s sprotno problematiko, dati naši proizvodnji ustreznejše mesto in odpraviti vse tisto, kar je ovira in kar je negativno in škodljivo.

V začetku leta moramo odločno kreniti naprej, trdno določeni, da bomo proizvodnjo čimbolj povečali in pocenili, kajti potem nam ne bo težko razpravljati o drugi zadevi, o denarju, torej o osnutku bodočega pravilnika o delitvi OD, katerega je vsekakor potrebno čimprej urediti in dokončati, potem pa se posvetiti samo naši proizvodnji, zavedajoč se pri tem, da je odgovornost enaka — za vse!

mf.—

Franc Irgl pri avtogenem rezanju

Zaradi številnih obolenj je naraslo število tistih, ki so morali v posteljo namesto na delovno mesto. Pojavile so se tudi manjše motnje zaradi številnih odsotnosti delavcev. Tudi kolektivu TGA Kidričevo ni bilo prizaneseno. Za gripo je zbolelo okrog stopetdeset ljudi.

Pri tem se pojavlja vprašanje, zakaj se je to zgodilo, čeprav so bili v oktobru in novembru cepljeni domala vsi člani kolektiva. Ali je cepljenje sploh potrebno, če potem vseeno lahko zbolimo?

Odgovor je:

CEPLJENJE JE POTREBNO IN KORISTNO

Za tako kategoričen odgovor sem seveda dolžan dati tudi pojasnilo. Da bi laže razumeli, moram najprej povedati nekaj osnovnih stvari o gripi.

Gripa je akutno obolenje, ki se pojavlja skozi vse leto, najpogosteje pa je v zimskih mesecih.

Znaki so: hiter začetek z visoko temperaturo, glavobol, bolečine v mišicah, splošna slabost, pečenje v prsih, včasih tudi bolečine v trebuhu. Čez dan ali dva se pridruži tudi suh kašelj. Temperatura traja tri do sedem dni, če se ne pojavijo komplikacije, ki seveda podaljšajo čas zdrav-

ljenja. Zaradi zmanjšane odpornosti se največkrat pojavi pljučnica. Posebej so ogroženi majhni otroci in starejši ljudje, pa tudi ljudje s kroničnimi obolenji dihal in srca. Gripa je splošno obolenje, ki pa najbolj prizadene dihalo.

Gripo povzročajo virusi influence, katere zaradi različnih lastnosti delimo na grupe A, B, C, D itd. Pa tudi znotraj teh grup se virusi med seboj razlikujejo. Med potovanjem od človeka do človeka se virus spreminja in nastajajo novi soji. Vsi ti virusi povzročajo obolenja, ki jih zaradi podobnih znakov imenujemo gripa ali influenza.

Kadar so obolenja posameznika, je težko določiti diagnozo, ker tudi drugi virusi povzročajo podobna obolenja. Postopek za dokazovanje vrste virusa pa je precej zapleten in drag, zato ga opravljajo v posebej, le za to usposobljenih laboratorijih. Iz izkušnje pa vemo, da epidemije povzročajo v glavnem virusi influence grupe A. Epidemijo pred tremi

leti je povzročil virus tipa A2 »Honkong«, letošnjo pa virus tipa A2 »angleški«.

KAKO PA JE Z ZAŠČITO PRED VSEMI TEMI VIRUSI?

Najboljše rezultate so dala cepljenja, ker zaenkrat še niso odkrili uspešnega zdravila. Bistvo cepljenja je v tem, da človeku v dveh ali več obrokih vbrizgamo majhne količine zamorenega virusa. Ta virus ne more povzročiti obolenja, v človeškem telesu pa sproži nastajanje posebnih protiteles, ki zamorijo živ virus, če pride v telo, tako da ta ne more povzročiti obolenja. Vendar pa je zaščita uspešna le proti tisti vrsti virusa, s katerim je bil človek cepljen. Tako danes cepimo proti različnim virusnim obolenjem: črnim kozam, rumeni mrzlci, ošpicam, steklini itd. Med ostalimi pa tudi proti gripi. V nasprotju s prej naštetimi vrstami virusov, ki so v glavnem stabilni, pa se virus gripe, kot

sem že povedal, zelo rad spreminja.

Sedaj smo prišli do jedra problema. Ker je zadnja tri leta na našem območju prevladoval virus tipa A2 »Honkong«, smo cepili s cepivom, ki je med drugim vseboval viruse te vrste. Med tem pa je bil na pohodu že virus tipa A2 »angleški«, ki je kasneje tudi povzročil epidemijo. Cepiva, pripravljenega iz tega virusa, takrat še ni bilo na razpolago, ker je postopek za njegovo pripravo zelo dolgotrajen, zato je tudi izostala pričakovana zaščita pred epidemijo.

Ne glede na to, pa je cepljenje le pokazalo pozitivne rezultate. Ker sta si oba virusa precej sorodna, so gripozna obolenja pri cepljenih potekala mnogo blažje kot običajno: temperature, ki smo jih ugotavljali, so bile relativno nizke, obolenja so trajala manj časa in praktično brez komplikacij. Tudi obseg epidemije ni velik. V dneh po Novem letu domala nismo zabeležili no-

vih obolenj. V roku dveh tednov je epidemija prenehala, zelo verjetno zaradi tega, ker je bila odpornost ostalih članov kolektiva tolikšna, da je virus postal nemočen.

Iz vsega povedanega lahko zaključimo, da cepljenje ni bilo strel v prazno, čeprav nam je pojav virusa nove vrste povzročil določene težave. Ker se bo novi virus verjetno dlje časa zadržal na našem območju in povzročal manjše epidemije, upamo, da bomo v kratkem dobili tudi ustrezno cepivo.

Vsekakor bodo morali naši proizvajalci cepiva bolj pozorno spremljati epidemiološko situacijo in pravočasno dati na tržišče ustrezno cepivo. V tem primeru ne bomo več dvomili v uspešnost cepljenja, ki je v prejšnjih letih dalo zelo dobre rezultate, saj v letu 1970 in 1971 nismo beležili doma- la nobenega gripoznega obolenja.

Ker ostaja cepljenje še vedno praktično edina zaščita pred epidemijo gripe, mislim, da sem lahko zanesljivo in upravičeno izrekel trditve: cepljenje je koristno in potrebno!

Zlebnik dr. Henrik

Plačilni oddelek: koliko nadur je bilo lani?

V zvezi z zapisnikom z zbornice delovnih ljudi OZK Tovarne glinice z dne 10. in 14. februarja 1972 dajemo v zvezi z zahtevano obrazložitvijo zaradi opravljenih nadur v plačilnem oddelku naslednje pojasnilo:

Obrazce »Obračun izvršene dela«, ki so podlaga za obračun osebnega dohodka, dostavljajo obratne administracije plačilnemu oddelku do 6. v mesecu. Obračunalke v plačilnem oddelku obračunajo redne letne dopuste in boleznine za prvih 30 dni na podlagi bolniških listov, ki jih izstavlja obratna ambulanta, regrese za dopuste in otroški dodatek. Za boleznine nad 30 dni je potrebno pošiljati podatke o osebnem dohodku zavarovanca

čun prispevkov od posameznih kategorij osebnega dohodka (n.pr. redno delo, nadure, regresi za dopuste, izobraževalni center, pripravniki, lastni kadri, tuji kadri, IDD, PAO, gasilci, dodatki za borce itd.) traja en dan.

Za KSZS je potrebno pripraviti spisek upravičencev do otroškega dodatka, ki mora vsebovati: ime in priimek upravičenca, štev. odločbe o otroškem dodatku, število otrok in znesek. Takšen spisek je potrebno dostaviti KSZS dva dni pred izplačilom dodatka, katerega dobivamo skupaj s plačami. Poleg omenjenega spiska je potrebno dostaviti tudi statistično poročilo o upravičencih glede na naslednje kategorije: redni upravičenci, z

dan pred izplačilom, ampak samo takrat, ko ne zmoremo opraviti rednega dela do roka, ker je zaradi datuma potrebno izplačati OD že 14. ali celo 13. v mesecu.

To je samo redno sprotno delo; ni pa navedeno delo s strankami, razni izredni obračuni, statistična poročila in izpolnjevanje raznih obrazcev. Nikdar se ne da vnaprej predvideti raznega dodatnega dela, predvsem statističnega in lahko ob izkušnjah trdim, da je zelo težko dobiti in pripraviti delavce za nadurno delo. Niti najmanj ni v mojem interesu, niti v interesu ostalih uslužbencev plačilnega oddelka, da delamo včasih nadure, pač pa delamo to zaradi tega, ker smo povsod vezani na roke,

Menjava črpalne cevi

komunalnemu zavodu za socialno zavarovanje; na osnovi teh nato KSZS izplačuje nadomestilo OD. Delo v zvezi z obračunom plač je opravljeno do 8. v mesecu. Pripravljene kartice OD in evidenčne liste nato dostavimo vknjiževalnici na knjižanje, kar traja okrog 3 dni. Izknjižene plače nato še v grobem prekontroliramo, napravimo denarni nastavek in pripravimo vrečke za kuvertiranje s tem, da en izvod plačilne liste razrežemo in priložimo trakove odbitkov.

En dan pred izplačilom je potrebno dostaviti virmane SDK; teh je okrog 120. Obra-

osnovnim in višjim dodatkom, razlike za nazaj, izplačane po mesecih, število edinih hranilcev, število defektnih otrok vse odtegljaje iz osebnega dohodka, ki znaša okrog 40 milijonov S din. Ti odtegljaji so: posojila potrošniških in dolgoročnih kreditov na 80 računov, krajevni samoprispevek za 29 računov krajevnih skupnosti in ostali priložnostni odtegljaji.

Pri izplačilu osebnega dohodka je potrebno nakazati vse odtegljaje iz osebnega dohodka, ki znaša okrog 40 milijonov S din. Ti odtegljaji so: posojila potrošniških in dolgoročnih kreditov na 80 računov, krajevni samoprispevek za 29 računov krajevnih skupnosti in ostali priložnostni odtegljaji.

Pripominjam tudi, da plače ne dvigujemo vedno zadnji

saj je potrebno tudi ostala poročila zunanjim organom dostavljati do določenih rokov.

Podajam točen pregled in namen izvršenih nadur v plačilnem oddelku po posameznih mesecih:

— 12 ur — izplačilo OD, 234 ur — priprava podatkov za upravo za dohodke — prijava osnove za odmero prispevka;

februar: 37 ur — izplačilo OD 137 ur — priprava podatkov za otroški dodatek in samoupravni sporazum; (Nadaljevanje na 7. strani)

RIC, VKV ključavničar iz delavnice za popravila ventilov in črpal Strojnega vzdrževanja. Pri tem lahko omenim, da je imenovan s svojimi bogatimi izkušnjami nesebično pomagal ostalim kegljačem, s čemer je bila marsikatera dosežena zmaga tudi njegova zasluga!

Skozi vsa leta je sekcija imela v svojih vrstah odlične kegljače, od katerih so bili tudi prvaki Ptuj. Tudi v letu 1972 je 8 kegljačev nastopalo na tekmovalstvu za prvenstvo posameznikov v Ptuj. Vendar pa je zaradi neurejenosti razmer kegljišča na stadionu bila letošnja udeležba in kvaliteta v primerjavi s prejšnjimi leti zelo slaba. Največ »zaslug« za neurejene razmere rekreativnega kegljanja je treba iskati ravno v nerazumevanju Občinske zveze za telesno kulturo v Ptuj.

Tako so tudi naši predstavniki dosegli zelo slabe uvrstitve. Prvi iz našega krožka je obstal komanj na 4. mestu (Ljubo Keber, sledil so mu: 7. Ivan Mesarič, 10. Anton Kokol, 17. Alojz Korenjak itd.).

Letošnji neuspeh posameznikov, kateremu še lahko prištejemo slab plasman s tekmovalstva »Aluminijcev« v Šibeniku, izvira iz tega, da zaradi neurejenosti na kegljišču (skrajno slabo

Novembrske nezgode v OZD „Aluminij“

Iz spodaj prikazane tabele je razvidno, da se je v novembru število nezgod v primerjavi z oktobrom zelo zmanjšalo.

Eden od glavnih razlogov za zmanjšanje števila nezgod je tudi v tem,

da je november že mesec začetka zime; z njim se razna opravila doma zmanjšajo in umirijo, zaradi česar »verjetno« tudi delavci prihajajo na delo bolj spočiti in pripravljeni!

O B R A T	1972			
	oktober		november	
	na poti	na delu	na poti	na delu
Proizvodnja aluminija	—	—	—	—
Elektroliza »A«	—	4	1	2
Elektroliza »B«	—	3	1	2
Livarna	1	3	—	1
S k u p a j	—	10	2	5
Skupaj po mesecih	13	—	7	—

Tako smo imeli novembra v OZD Aluminij samo 7 nezgod, katere so terjale bolezenski stalež. Poleg tega smo imeli še šest nezgod, katere so bile po težini telesnih okvar lahkega značaja in niso terjale staleža, temveč je bila poškodovancem nudena samo prva pomoč in so potem nadaljevali z delom.

Od navedenih šestih nezgod pa bi zaradi potencialne nevarnosti navedel naslednji primer:

Andrej PUŠAVER, mat. št. 3058, KV skupinovodja elektrolizerjev iz II. izmene, hale »B« je 15. novembra ob 16.30 na A strani elektrolitske peči št. 605 utrpel po obrazu lažje opekline, zaradi katerih pa je po nudenju prve pomoči v obratni ambulanti nadaljeval z delom in še do danes ni šel v bolnišni stalež.

Pušaver je imel namen, da z merilno palico izmeri kovino v peči; ker pa predhodno merilno palico ni dovolj pregledal, je ta bila vlažna in je v trenutku, ko jo je potopil v peč, povzročila izbruh elektrolita iz peči v okolico in del tega je zadel tudi v obraz imenovanega.

Vir nezgode: tekoči elektrolit. Vzrok nezgode: kršenje varnostnih predpisov.

Zaradi omenjene kršitve varnostnih predpisov je Služba varstva pri delu Andreja Pušaverja predlagala za disciplinski postopek!

Primer nezgode Andreja PUŠAVERJA navajam kot resno opozorilo vsem delavcem, kateri imajo opravka s tekočo kovino oz. s kriolitom — z željo, da enkrat za vselej prično malo več misliti na sebe. Pripominjam, da smo imeli pri podobnih primerih resne telesne poškodbe, kot npr. težka invalidna stanja na obeh!

Primeri petih nezgod, katere so se pripetile v obratih in so terjale bolezenski stalež, so:

1. IVAN JAKOLIC, mat. št. 1789 je 3. novembra ob 17.30 sodeloval pri menjavi klinov na elektrolitskih pečeh. Ob tej priložnosti je prišlo do manjšega brziga tekoče mase, katerega je zadel po vratu in mu povzročila lažje opekline.

Vir nezgode: tekoča masa.

Vzrok nezgode: nenadni brizg mase. 2. JOŽE PETROVIČ, mat. št. 2201, skupinovodja elektrolizerjev iz hale »B« se je 7. novembra ob 02.30 pri elektrolitski peči št. 624 lažje poškodoval.

Vir nezgode: kolo vozila. Vzrok nezgode: osebna nepazljivost ponesrečenca in nepazljivost po drugi osebi.

Imenovan je šel za črpalnim loncem k peči z namenom, da bo izmeril kovino. V tem času je voznik el. vozička Mihael Korneš prikolico in črpalnim loncem zapeljal nazaj in z zadnjim kolesom prikolice zadel Petroviča po stopalu leve noge in mu na prvem nožnem prstu povzročil tudi lažjo telesno poškodbo.

Ker je elektrovozičkar Mihael Korneš zavozil nazaj, ne da bi se predhodno prepričal o varni vzratni vožnji in ker je Petrovič nepazljivo šel za prikolico, je Služba za varstvo pri delu imenovana predlagala za disciplinski postopek! 3. FRANC PLOHL, mat. št. 3015, dvigalec anodnih tokovodnikov elektrolize hale A, se je 13. novembra ob 8. uri na B strani elektrolitske peči št. 238 lažje poškodoval.

Vir nezgode: betonski tlak. Vzrok nezgode: neprevidnost pri delu.

Pri odvijanju matice od spona klina na peči mu je zaradi osebne neprevidnosti spodrsnilo, zaradi česar je padel s peči na tlak dvorane, pri čemer si je lažje poškodoval hrbet in oprsje.

4. FRANC ŽIZEK, mat. št. 538, dvigalec anodnih tokovodnikov elektrolize hale »A«, se je 15. novembra ob 9. uri pri elektrolitski peči št. 538 lažje poškodoval.

Vir nezgode: železno vozilo. Vzrok nezgode: okvara na vozilu.

Pri ročni vleki železnega vozila (vozička), naloženega s sponami, je prišlo do zloma sprednjega kolesa, zaradi česar se je vozilo nagnilo naprej in udarilo imenovanega po nogi; ta je na meči desne noge utrpel lažjo poškodbo.

5. SLAVKO FIŠER, mat. št. 3956 iz II. izmene obrata livarne, se je 26. novembra ob 23.45 pri horizontalnem livnem stroju za hlebčke lažje poškodoval.

Vir nezgode: vroči odlitek (hlebček). Vzrok nezgode: neprevidnost pri delu.

Pri prevzemu vročih odlitkov s pomočjo klešč od livnega stroja za hlebčke je bil tako nepreviden, da se je ob dostavni mizi, na katerem je bil vroči odlitek — naslonil, oziroma, se je napol vsedel na vroči odlitek, zaradi česar je na stegnu leve noge utrpel lažje opekline.

-k

Kegljači - ekipni prvaki Ptuj za leto 1972

Kegljaška sekcija TVD »Partizan« Kidričevo obstaja že od 1965. leta in deluje v skromnih razmerah na dvosteznem kegljišču (z ročnim postavljanjem) stadiona v Ptuj.

Vsa leta je sodelovala v prvenstvenih amaterskih tekmovalnih posameznikov, kakor tudi v rednih medkrožkovnih tekmah, katera so v spomladanskem in jesenskem času vsakega koledarskega leta v Ptuj.

Konkurenca med krožki Ptuj je bila vedno močna, kljub temu pa je ekipa »Partizan« Kidričevo vedno zasedla visoko uvrstitev: 3-krat drugo mesto, 3-krat tretje mesto in 1-krat četrto mesto.

Po dolgem in težkem pričakovanju pa je v letu 1972 le dosegla najvišje 1. mesto v ekipnem temovanju za krožkovno prvenstvo Ptuj in s tem naziv — EKIPNI MEDKROŽKOVNI PRVAK MEŠTA PTUJA ZA LETO 1972!

Končni vrstni red ekip-krožkov je naslednji:

1. TVD »Partizan« Kidričevo	4672 p. k.
2. ZELEZNICAR	4609 p. k.
3. BOREC	4298 p. k.
4. »VINKO RES«	4175 p. k.
5. PANONIJA	4058 p. k.
6. KOMBINAT	3676 p. k.
7. OPEKAR	3631 p. k.
8. MLADI	2330 p. k.

Opomba: Zaradi bolezni nekaterih tekmovalcev se krožek »MLADI« ni udeležil tekmovalstva v jesenskem delu.

Trenutno šteje kegljaška sekcija 28 članov, med katerimi je 27 kegljačev, ki so člani kolektiva TGA; samo eden je iz druge organizacije. Od 28 članov je aktivnih amaterskih kegljačev samo 19, ostali pa so, več ali manj, kegljači — rekreativci.

V prejšnjem letu so od 19 nastopajočih, kateri so se pretežno menjavali v ekipah, bili najboljši — računano po posebnem ključu (število odigranih tekem, podrtih kegljev, adutov in nezadetkov »rib«) — naslednji:

1. Ivan Mesarič	78 tč.
2. Drago Zlender	62 tč.
3. Stanko Zupanič	60 tč.
4. Stanko Goričan	57 tč.
5. Jože Ogrizek	56 tč.
6. Ljubo Keber	55 tč.
7. Janko Primožič	54 tč.
8. Alojz Korenjak	48 tč.
9. Srečko Primožič	46 tč.
10. Miha Kramberger	42 tč.

Prvo mesto je zasedel IVAN MESA-

gretje prostora, prenatrpanost kegljišča dnevnost do pozne ure ipd.) ni dana možnost za treninge na 100 in 200 lučaje, kakor tudi, da ni prijateljskih srečanj med ekipami izven Ptuj.

Podobno je s treningi. V zimskem času prihaja največ 10 kegljačev na trening — ostali ne prihajajo iz razloga, ker jim je zdrave več vredno kot pa kegljanje. Iz tega razloga tudi drugi člani kolektiva, kateri bi sicer prišli na kegljišče, ne prihajajo in teh je — na žalost — veliko. V letnih mesecih pa je ravno nasprotno — tedaj je kegljačev na treningih tudi do 24! Seveda pa je nam odmerjenega časa na kegljišču malo in tako pride na vrsto samo polovica sodelujočih.

Marsikdo se sprašuje: »Kje so sredstva, katera je dobil za 1. etapno gradnjo dvosteznega avtomatskega kegljišča v Kidričevem TVD »Partizan« Kidričevo že pred leti? Znano je samo, da so zbrali neke prospekte o kegljiščih, načrtih ipd., a ostalo je le pri obljubah.

Mnenja sem, da je že skrajni čas za realizacijo izgradnje kegljišča v Kidričevem, saj bo verjetno na tem področju lahko imel naš delavec tudi možnost za razvijanje rekreacije. Prepričan sem, da se bo število članov s kvaliteto kegljanja vred povzpelo na višjo raven, kot pa je to bilo doseženo dosedaj, ko prihaja na kegljišče samo peščica naših delavcev!

-k

Obrazni ščitniki iz celuloidea

Uporaba izrazov

„nesreča“ in „nezgoda“ pri delu

Pri uporabi izrazov in pojmovanja za poškodovane delavce je vedno več pripomb. Ob teh je najpogostejše vprašanje pri uporabi izrazov »nesreča« in »nezgoda«, češ, da je v tem primeru bolje uporabljati izraz nezgoda, v drugem primeru pa izraz nesreča, nekateri pa celozagovarjajo izraz »poškodba«.

Da bi odgovoril na to vprašanje, sem uporabil naslednjo literaturo ali sestavke, kot so: Slovenska pravopis, Temeljni zakon o varstvu pri delu, »Osnovni zakon o zaščiti na radu«, katero je izdala »Savremena administracija« iz Beograda, Zapiske iz predavanj »Višje šole za sigurnost na radu« iz Zagreba in sestavek ing. Ludvika Kavsa, predstojnika višje tehnično-varstvene šole iz Ljubljane.

Raziskave nepričakovanih in nezaželenih dogodkov, ki povzročajo motnje normalnih delovnih procesov, kažejo, da nastajajo tudi zaradi opustitve številnih varnostnih ukrepov. Toda, če v te dogodke z napačnim pojmovanjem vključimo vero v usodo ali fatalizem, potem podpiramo miselnost o premajhni varstveni vzgoji tehničnih kadrov, da take dogodke pripisujejo le nesrečni usodi. S takim pojmovanjem »češ, kaj moremo, drži se ga smola« hote ali ne hote izključujemo odgovornost za opuščanje zahtev za varstvo pri delu. Prav gotovo je v izrazu in pojmovanju »nesreča« in tako tudi v pojmu »nezgoda« pri delu »zapopadla miselnost vere v usodo in fatalizem.

Iz tega razloga je primerno uporabljati za omenjene dogodke samo izraz »nezgoda pri delu«. Ker izraz »nezgoda« že poznamo in uporabljamo, gre za to, da ga enotno uporabljamo za pojmovanje dogodkov, ki jih lahko predvidevamo in zato tudi odklanjamo in preprečujemo.

Razmeroma zelo maloštevilni so dogodki, katere povzročajo sile narave. Le take dogodke bi lahko opravičeno imenovali »nesreča pri delu«, če so nastali med delom, kajti silam narave še danes nismo kos. Pa tudi te redke dogodke bi lahko imenovali »nezgode pri delu« s pripombo, da so jih povzročile naravne sile.

Slovenski pravopis pozna besedo »nezgoda« in »nesreča«, splošni tehnični slovar »nesreča — avtomobilska, letalska, na morju, prometna, železniška« in »nezgoda — obratna«, toda niti pravopis, niti slovar ne razlagata uporabo teh besed.

Temeljni zakon o varstvu pri delu vsebuje izraz »poškodba pri delu« kot posledico dogodkov pri delu. To se mu je tudi domala v celoti posrečilo, razen v 73. členu, ki omenja izraz »kolektivna nesreča«, ki ni definiran. Tudi prevod tega člena iz srbohrvaščine v slovenščino ne ustreza povsem, kajti izraz »o vsakom smrtnom slučaju« prav gotovo ne moremo v slovenšč. prevesti

(Nadaljevanje na zadnji strani)

Dve nezgodi, kateri sta terjali težke opekline na očeh, sta nastali zaradi brizga tekočega elektrolita iz peči, kateri je »b a j e« prežgal obrazni ščitnik.

Zaradi dvoma o poreklu nastalih lukenj oz. prežganin na obraznih ščitnikih pa je komisija za raziskavo nezgod oba ščitnika poslala v preiskavo Zavodu za raziskavo materiala in konstrukcij v Ljubljano, kateri je predmetno zadevo raziskal in podal tudi svoje strokovno mnenje.

V elektrolizah in livnah kot osebno zaščitno sredstvo pred brizgom oz. odletavajočimi kapljicami elektrolita uporabljamo obrazni ščitnik iz brezbarvne in prozorne acetat celuloze (skraj-

šano — celuloidea), debeline 1 do 2 mm, (v nadaljnjem tekstu — ščinik), ki ščiti oči oziroma obraz.

OMENJENI ŠČITNIK PA NE MORE SLUŽITI KOT OSEBNO ZAŠČITNO SREDSTVO OČES IN OBRAZA, KO:

- ŠČITNIK NI POVEZNJEN ČEZ LICE (glej skico 1.1.);
 - JE ŠČITNIK DALJ ČASA IZPOSTAVLJEN TOPLOTNIM ZARKOM (tedaj se namreč zmehta in se lahko »prilepí« na obraz, nakar se vname in stali!);
 - JE ZAPRAŠEN, OSMOJEN in podobno.
- Ščitnik pa lahko služi kot varno osebno zaščitno sredstvo za oči in obraz, ko je:

- POVEZNJEN ČEZ LICE (glej skico 2!);

— LE ZA KRATEK ČAS IZPOSTAVLJEN TOPLOTNIM ZARKOM, (kadar pa traja delo pod močnimi toplotnimi žarki dalj časa, mora biti po kratkih časovnih razmakih obvezna menjava delavcev s ščitniki!).

Ugotovljeno je tudi, da pri kratkotrajni ekspoziciji kapljic elektrolita (pri trenutnem izbruhu — eksploziji) iz peči kapljica oz. brizga ne more napraviti na obraznem ščitniku prežganine, odnosno luknje, skozi katere bi lahko prišlo do poškodbe oči!

Takšen kratek kontakt (brizga) elektro-

lita ob ščitnik povzroči samo pomotenje površine in aluminij se s površine ščitnika odbije.

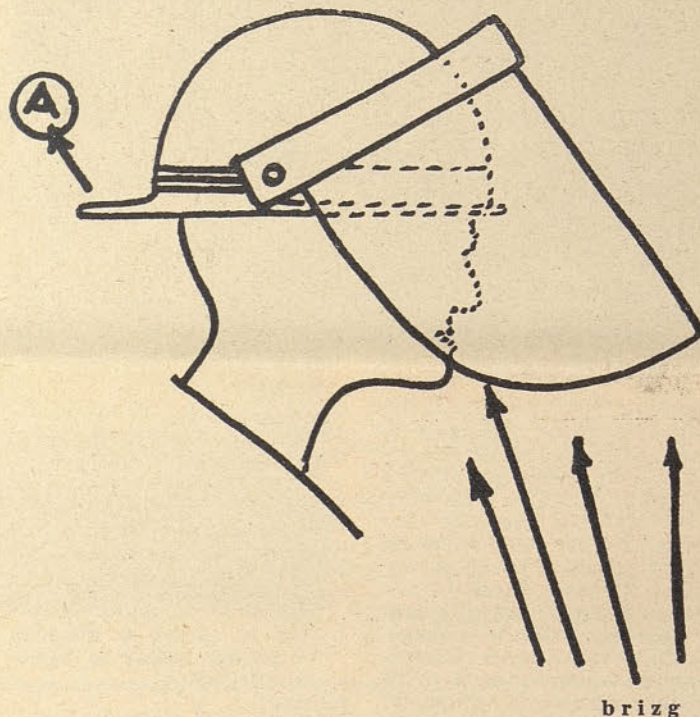
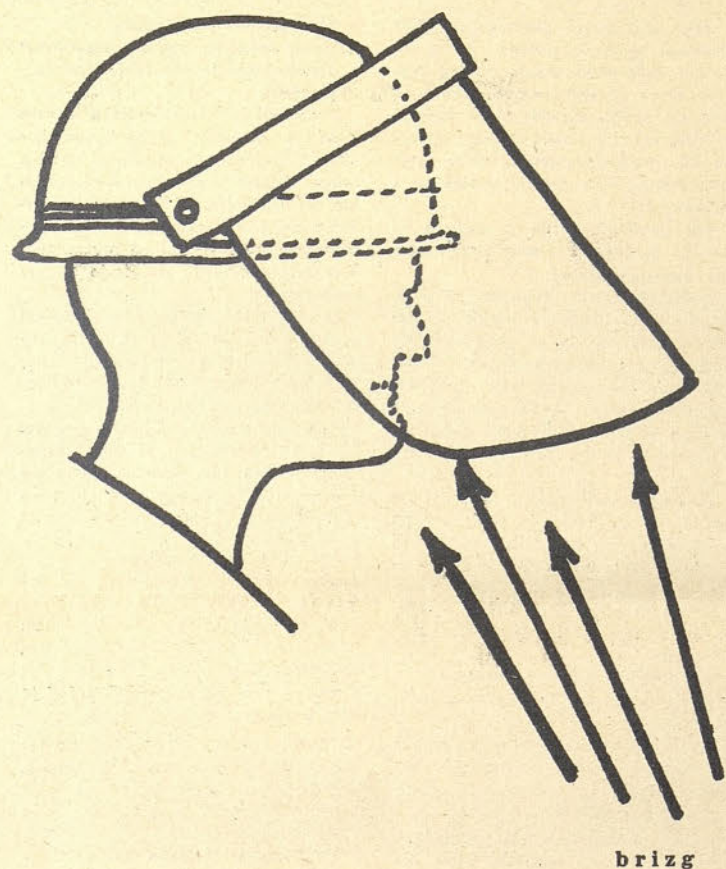
Pripominjam, da je bil vzrok za nad 98 % od vseh nastalih registriranih izbruhov (brizga) elektrolita, pri katerih je prišlo do telesnih poškodb pri delavcih, v tem, da so:

- UPORABLJALI VLAŽNO ORODJE (POMAGALO, SUROVINE IN DRUGE VLOZKE);
- in da je bilo samo slabih 2% primerov, pri katerih so bili vzroki brizgov neposredno vezani na predvidene motnje v tehnologiji dela same peči.

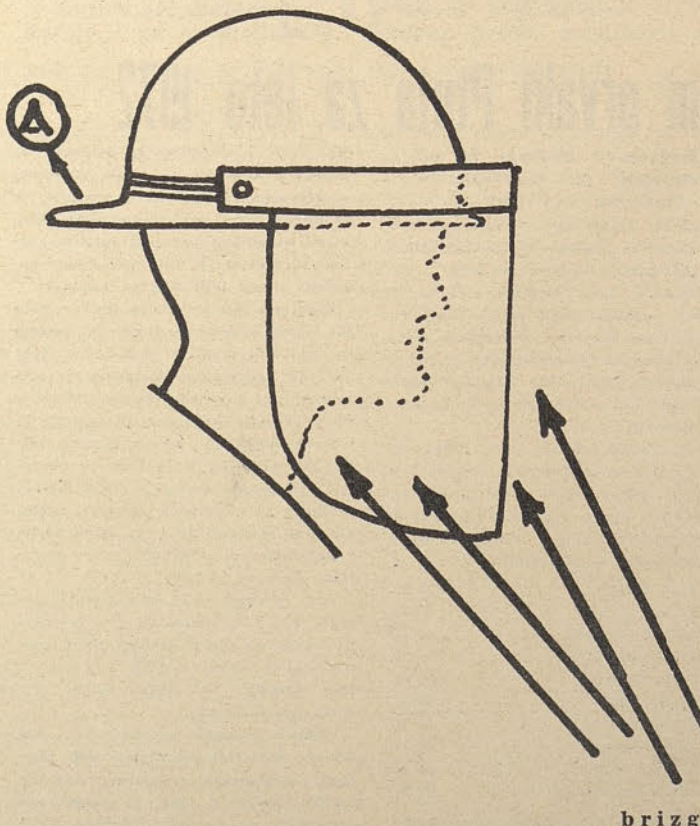
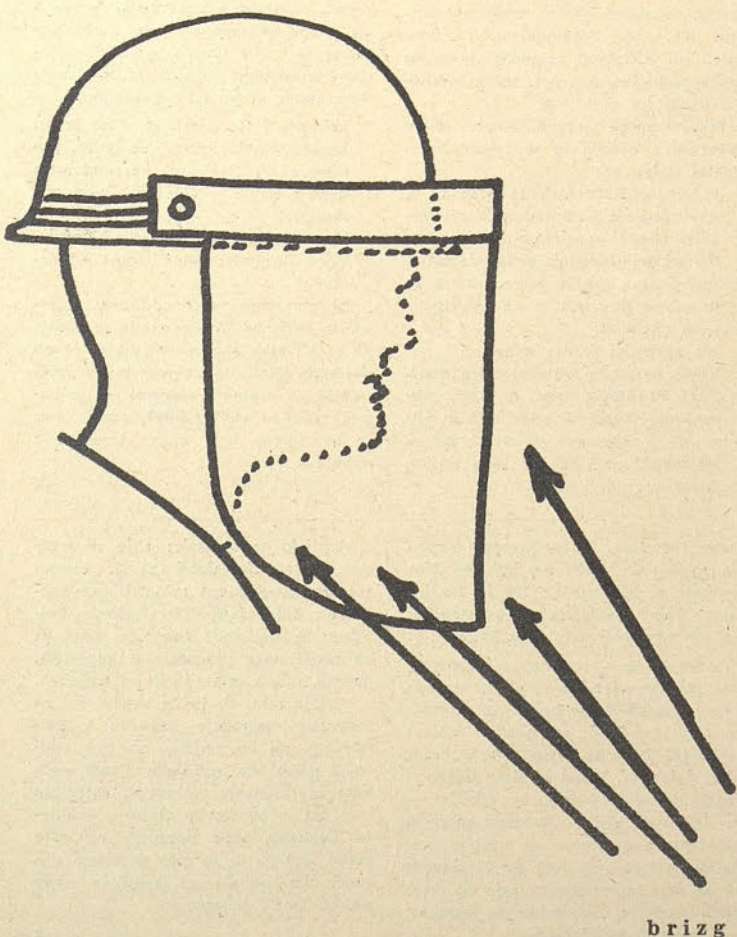
-k

SKICA 1.

A — čelade, katere imajo sprednji podaljšek, se obrnejo, enako tudi vložek — in v takem položaju je možno ščitnik čisto povezati preko lica navzdol!

SKICA 2.

Zaščitna dihalna oprema

Za normalno delovanje dihalnih organov je potrebno, da je v atmosferi, v kateri je človek, minimalno 17 % kisika — brez navzočnosti strupenih plinov. Ker se je v atmosferi 21 % kisika znižal od normalnih 21 % na 17 %, je v glavnem zastopan ogljikov dvokis.

Ogljikov dvokis je težji od zraka, ni strupen in gorljiv, je pa zadušljiv. V atmosferi, v kateri je ogljikovega dvokisja več kot 6 %, ne moremo koristiti nobeno cedilo, ker je kisika premalo za normalno dihanje.

Namen tega sestavka je naslednji: v tovarni imamo 4 izolirane kisikove aparate, 1 pul motor za oživiljanje večje število cedil proti raznim strupenim plinom in cevne zaščitne dihalne naprave.

So delovna mesta, na katerih pride večkrat do večje koncentracije strupenega plina. Člani delovnega kolektiva niso seznanjeni z njihovim delovanjem, ker v tovarni ni za to primernega seminarja. Da bi se člani kolektiva seznanili, kako in kdaj uporabljamo zaščitno dihalno sredstvo, sem se odločil, da to storim v tovarniškem časopisu »Aluminij«.

1. PLINSKA MASKA služi za zaščito proti različnim strupenim plinom, prahu in dimu. Uporabljati jo smemo samo na takih delovnih mestih, kjer je še najmanj 17 % kisika. Maske so različne izdelave, sicer v bistvu služijo vse enakemu namenu.

Njeni glavni deli so: a) naličnica s pritrdilnimi trakovi, vdelana očala, razvodna komora z ventili.

2. CEDILA: Nekatere maske imajo vdelano gumijasto cev, ki spaja naličnico s cedilom. Naličnica je lahko iz gumija, gumiranega platna ali iz usnja. Razvodna komora je iz kovine in sta v njej nameščena ventil za vdihavanje in ventil za izdihavanje. Stekla v naličnici so iz varnostnega »tripleks« stekla. Pritrdilni trakovi so čelni, temni, zatični in pripravljeni. V notranjosti naličnice sta dve gumijasti cevki obrnjeni proti stekli, katerih naloga je kondenzacija rose, ali raztrosovanje stekel.

CEDILA so različna, služijo pa za razne vrste uporabe:

1. Cedilo proti bojnemu strupom
2. Cedilo proti dimu
3. Cedilo proti amoniaku
4. Cedilo proti solni kislini
5. Cedilo proti ogljikovemu monoksidu.

Cedilo ima naslednje dele:

1. Pločevinasto ohišje, v katerem je nameščeno troje slojev;
2. stisnjeni bombaž — protidimni sloj;
3. aktivno oglje;
4. glino, napojeno z različnimi kemikalijami — kemijski sloj.

Specialna cedila proti ogljikovemu monoksidu (CO).

V kovinskem ohišju cedila so naslednji sloji:

1. sloj vate
2. sredstvo za sušenje
3. katalizator
4. sloj za opozorilo, kadar je cedilo že nasičeno.

Opozorilni sloji so različni, zaradi tega je potrebno, da se vsaka oseba, ki dela s takim cedilom, predhodno seznani z njenim znakom.

Ena vrsta cedil ima znak nasičenosti v tem, da »otežuje dihanje«, s tem nakazuje, da se mora nosilec cedila odstraniti iz zastrupljenega prostora.

Naslednja vrsta cedila pa ima znak nasičenosti v tem, da so v sloju za opozorjanje nameščena karbidna zrnca. Ko je cedilo nasičeno, oseba začuti vonj po acetalenu; s tem je opozorjen, da se mora odstraniti iz zastrupljenega prostora. Cedilo CO je univerzalno, uporabljamo ga lahko v vseh primerih, vendar je tudi tukaj pogoj, da je v prostoru še najmanj 17 % kisika. Doba uporabe cedila znaša od 17 do 20 ur. Hraniti jih je treba na hladnem in suhem prostoru, odprtine pa zamašiti s čepom in pokrovom.

Plinsko masko redno nameščamo vedno na čistem zraku. Ob namestitvi naličnice je potrebno trakove dobro zategniti. Preizkus, da maska dobro in varno tesni s obrazom, napravimo tako, da z roko zatismo odprtino na cedilu ali pa na odprtini

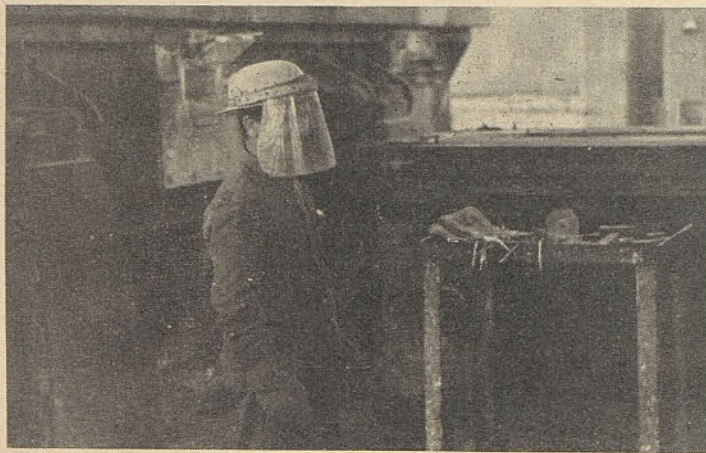
razvodne komore močno vdahnemo. Če se cedilo na novo pritrdi, ga moramo predhodno odpreti, oziroma, odlepiti trak na odprtini.

CEVNE ZAŠČITNE DIHALNE NAPRAVE

Te naprave nam služijo, da dobimo svež zrak, v katerem je dovolj kisika. Zrak črpamo iz nezastrupljene atmosfere.

Aparat za dihanje s svežim zrakom sestavljajo naličnica, gumij ali metalna gibljiva cev, ki se pri vdihu ne stisne in skozi katero vdihavamo zrak. S takim aparatom lahko delamo v vseh prostorih, ne glede na to, če je v njih strupeni plin ali zelo mala količina kisika, ker dobivamo potreben zrak od zunaj.

Tovrstni aparati so taki, da oseba sama s pomočjo svojih pljuč vleče oziroma vdihava svež zrak po cevi, drugi aparati pa imajo na koncu cevi, katera je na čistem zraku, ročni ali

Livar

nožni meh, katerega poganja druga oseba.

Pri aparatih, pri katerih oseba sama vleče potreben zrak s pljučmi, je cev dolga največ 15 m in je na enem kraju pritrjena na naličnico, dočim je drugi kraj izven zastrupljenega območja in opremljen z cedilom, ki preprečuje vstop prahu v cev. Navadno je na tem koncu cev pritrjena za kovinski klin, ki je zabit v zemljo, tako da ne bi oseba potegnila cev za seboj v zastrupljeni prostor. Seveda ima oseba s tovrstno zaščitno napravo določen radius premikanja.

Pri aparatih, katerim dajemo sveži zrak s pomočjo meha ali na ročni ali nožni pogon, je dovodna cev, dolga največ 50 metrov. Pri vseh cevnih aparatih mora oseba, katera ga namerava uporabiti, izvesti kontrolo pred vstopom v zastrup. prostor, če naličnica dobro tesni na obrazu, če deluje izdišni ventil in je končni del dihalne cevi zavarovan, da ga ne bi potegnil za seboj v zastrupljeni prostor, in če je na koncu nameščeno cedilo za preprečitev vstopa prahu v aparat.

Pri aparatih z mehonom ni potrebno cevi zavarovati z cedilom, ker je to urejeno že na mehu, niti ni potrebno cev pritrditi, ker je tu oseba, ki meh poganja.

IZOLIRNI KISIKOV APARAT

Kisikovi izolirni aparati so zaščitne naprave, ki so pri uporabi popolnoma neodvisne od zunanje atmosfere. Delo s tovrstnimi aparati ni omejeno na določeno mesto ali radius, je pa omejeno na čas. Izolirni kisikovi aparati, katere imamo v tovarni, so enourni in so znamke »Dreger«.

Aparat se sestoji iz naslednjih delov: naličnica, vdihalna in izdihalna cev s kondenzatorjem, manometer, opozorilna naprava (glasilka) vdihalni in izdihalni ventil, pljučni mehur, jeklenka s kisikom, alkalijeva patrona (vložek), varnostni ventil, pljučni avtomat, mehanični dodajalec za kisik, reducirni ventil, zapiralni ventil, kisik jeklenke in kovinsko ohišje, v katerem je nameščena celotna oprema.

Ohišje ima naramnice in pas. Kisikov izolirni aparat zahteva zelo skrbno nego. Po vsaki uporabi ga je treba razstaviti; razen naprav, ki služijo za doziranje, kot je to reducirni ventil, ki je pod plombo.

Ostale dele je treba očistiti, oprati

in izvršiti dezinfekcijo. Ko so deli očiščeni in posušeni, jih ponovno sestavimo in tako sestavljeni aparat moramo preizkusiti glede tesnjenja na posebni aparaturi (preizkuševalec).

Jeklenka je napolnjena s čistim kisikom pod pritiskom 150 atm., kar znese okrog 150 l kisika; ta zadostuje za normalno delo uporabnika v času ene ure.

Pri nameščanju, odpiranju in zapiranju je treba paziti, da nimamo mastnih rok ali da ne pride maščoba do ventila jeklenke. Reducirni ventil za doziranje kisika ima šobo, skozi katero gre stalno 1,5 l kisika v minuti. Naprava za avtomatsko dodajanje kisika potrošnja sama uravnava. Ta naprava je pljučni avtomat, ki je s pomočjo vzvoda vezan s pljučnim mehurjem; ta se polni in prazni glede na hitrost dihanja. Če se mehur hitro prazni, povleče za seboj vzvod avtomata za dodajanje kisika; ko pa je mehur zopet napolnjen, avtomat

ohišjem ventilov. Pljučni mehur je s posebnim vzvodom pljučnega avtomata povezan tako, da mu slednji uravnava dotok kisika. Na pljučnem mehurju je še varnostni ventil, ki izpusti iz mehurja odvečno količino kisika na prosto tako, da ne bi prišlo do poškodbe mehurja. Če uporablja oseba zaščitni dihalni aparat v prostorih, kjer je zelo velika temperatura, se mora z azbestno ali tempeks obleko in aparat mora zaščititi pred vročino. Pred vsako uporabo je treba aparat preizkusiti, če v redu tesnijsi vsi spoji; prepričati se, če je alkalijeva patrona v redu in če je v jeklenki zadostna količina kisika. Aparat nameščamo v čistem zraku, ne pa že v zastrupljenem prostoru.

APARAT ZA UMETNO DIHANJE

(»Pul« motor)

Aparat za umetno dihanje nadomešča ročno umetno dihanje, ki avtomatično širi in stiska prsni koš. Aparat dovaja ponesrečenemu kisik, in v določenih primerih, če je to potrebno, tudi ogljikov dioksid.

Aparati so različni. Eni imajo samo jeklenko s kisikom, ostalo potrebno aparaturo in naličnice - nastavke raznih velikosti. Drugi aparati imajo zraven jeklenke za kisik še jeklenko s stisnjenim dioksidom.

Kisik jeklenka je napolnjena pod pritiskom 200 atm. Jeklenka je vezana z reducirnim ventilom in razvodno komoro in odvodno cevko, ki vodi od razvodne komore do naličnega nastavka. Poleg ostalih aparatov sta še dva monometra, od katerih nam eden kaže količino kisika v jeklenki, drugi pa količino plina, katerega potroši v eni minuti. Če ima aparat tudi jeklenko z ogljikovim dioksidom, mora

biti oseba, ki dela z aparatom temeljito seznanjena, ker je preveliko doziranje ogljikovega dioksida lahko usodno nevarno. Ogljikov dioksid v glavnem draži živčni sistem, tako da ponesrečenec čimprej sam zadihla. Najbolje je, če je pri uporabi prisoten zdravnik.

Pri namestitvi naličnega nastavka je treba paziti, da se dobro prilaga in da stoddostno tesni.

Če nekaj ni v redu, je to opaziti že pri delovanju aparata; če namreč vodimo kontrolo o tem, koliko bo aparat napolnil in izpraznil pljuča v minuti. Pri odraslih bo vdih od 15 do 16 krat v minuti, dočim je pri otrocih tempo hitrejši in pride lahko tudi do 30 vdihajev v minuti.

Vdihavanje vidimo, ko se prsni koš dviga in spušča. Če aparat ne bo delal ritmično, je znak, da nekaj ni v redu. Če aparat pospeši delovanje, je znak, da prihaja v nalični nastavek še zrak iz zunanje atmosfere, če pa se tempo zmanjša, je to znak, da gre kisik izpod nastavka na prosto. V takem primeru je treba izvesti boljše tesnjenje naličnega nastavka.

Navadno pri uporabi ali pri do- vajanju kisika ponesrečencu iz »pul« motorja dodajamo še ogljikov dioksid po kakih desetih minutah, če ponesrečeni ni do takrat pokazal znakov življenja, t. j., predvsem pri tistih ponesrečencih, ki so v nezvesti zaradi električnega toka, pri utopljenih, obešenih in podobnih primerih.

Da bi se člani kolektiva bolje seznanili z omenjenimi napravami, bi bilo potrebno uvesti parurni seminar, posebno za tiste delavce, ki so na takih delovnih mestih, kjer razpolagajo s temi zaščitnimi dihalnimi sredstvi.

AT

Plačilni oddelek: koliko nadur je bilo lani?

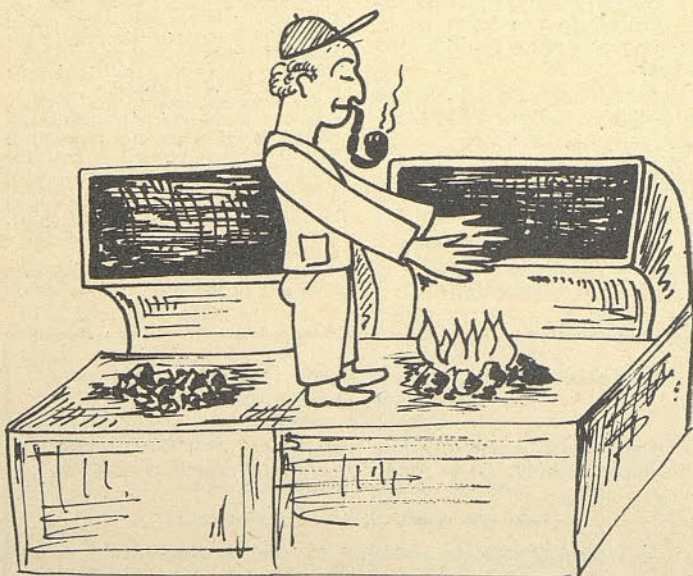
(Nadaljevanje s 5. strani)

marec:
84 ur — kuvertiranje in izplačilo,
126 ur — dodatna plača 63,5 % po ZR
april:
44 ur — kuvertiranje in izplačilo,
138 ur — obračun nočnih od 1. novembra 1971 do 31. marca 1972;
maj:
41 ur — kuvertiranje in izplačilo,
junij:
69 ur — kuvertiranje, izplačilo, obračun dod. plač,

julij:
37 ur — kuvertiranje, izplačilo,
105 ur — sestava obr. KOD in DRD — polletni obrač.;
avgust:
36 ur — kuvertiranje in izplačilo;
september:
14 ur — kuvertiranje in izplačilo;
oktober:
156 ur — obračun obrazca M-4 za KZSZ, izplačilo
november:
234 ur — obračun dod. plače, kuvertiranje, izplačilo.
Skupaj 1.504 ur.

Ivan Beras

Kovaško ognjišče v strojni delavnici

...kako prijetno se je greti in sušiti na ognjišču!

Programske naloge v letu 1972 — presežene

V zadnji polovici novembra je Svet krajevnih skupnosti na redni seji razpravljalo o opravljenih programskih nalogah za leto 1972.

Delovni program je Svet KS Kidričeve sprejel 10. februarja 1972 in je bil obravnavan tudi na zboru volivcev 13. marca 1972.

Sestavljata ga dva dela: prvi vsebuje skupne naloge, drugi pa neposredne naloge krajevnih odborov.

V tem letu so bile planirane večje akcije za asfaltiranje cest v Njivercih, Apačah in Kidričevem II, popravila in nove asfaltne prevleke na cestah v Kidričevem I. Asfaltiranih je bilo več, kot je bilo programirano, zaradi ugodnih pogojev izvajalcev del in večje angažiranosti občanov. Delovna aktivnost krajevnih odborov se odraža v izvrševanju programskih nalog.

Predsedstvo sveta KS je 2. oktobra 1972 razpravljalo o izvršitvi programskih nalog in na podlagi razprave sklenilo, da bo Svet razpravljalo o izvršenem delu, o nalogah, ki v tem letu niso bile izvršene, pa zavzel svoja stališča. Če bo menil, da so v tem letu neizvršene naloge aktualne, jih bo vnesel v program za naslednje leto.

V tem letu je organom krajevnih skupnosti uspelo, da so informirali občane o svojem delu in problemih. Vsekakor pa bodo morali v bodoče politiko informiranja še poglobiti. Krajevni odbori so nosilci politike na terenu, družbeno-politične organizacije in Svet krajevnih skupnosti pa so sodelovali z izmenjavo mnenj in podporo stališčem. Krajevni odbori so aktivni sodelavci in izvrševalci programskih nalog na svojem območju.

Naš kraj, ki nosi ime po narodnem heroju, je bolj kot doslej poudaril njegovo vlogo pri razvijanju socialistične samoupravne družbe in je v ta namen slavnostno obeležil njegov rojstni dan.

Z aktivnim delom pri realizaciji programskih nalog so obravnavali problematiko manj razvitih krajev, tudi življenje v nekaterih družinah z večjim številom otrok in starejših občanov, zlasti osamelih; organizirali so srečanje občanov, starih nad 70 let.

Svet krajevnih skupnosti je posvetil posebno pozornost programskim nalogam za posamezna območja: te je sprejel pri razpisu referendumov.

Kot je že uvodoma zapisano, je bila največja programska naloga v tem letu asfaltiranje cest. Zato je svet KS ta del programa obravnaval po krajevnih odborih.

Na območju krajevnega odbora Apače je bilo planiranih 23.350 m² asfalta. Asfaltiranih pa je bilo 25.219,70 m² cest, to je za 8,1% več ali za 1869,70 m².

V Kidričevem II je bilo planiranih 2400 m² asfalta, asfaltiranih je bilo 3680 m² cest, to je 53,1% ali za 1280 m² več.

V krajevnem odboru Njiverce je bilo planirano 6350 m² asfaltiranih pa 9403,17 m² cest ali za 48% več, kar da 3053,17 m².

Med letom je bil uresničen dodatni program asfaltiranja v naselju Kidričeve I. Asfaltirane ali popravljene so bile ceste TGA — Farma v izmeri 5508 m²,

cesta med restavracijo in pekarno do trgovine je bila razširjena za 1 m, asfaltirana je bila cesta na železniško postajo, dovozna cesta za samopostrežno trgovino v skupni površini 1627,50 kvadratnih metrov, na letnem kopališču je bilo asfaltirano igrišče v izmeri 710 m², 850 m² je bilo položeno asfalta pri garažah TGA.

Skupna planirana površina asfaltiranja je bila 32.600 m², plan pa je bil presežen za 43% ali za 13.958,83 m², tako da je bilo asfaltiranih 46.558,83 m² cest v skupni dolžini 10.613 metrov. Planirana finančna vrednost (23.600 m²) je 1.337.000 dinarjev, dosežena vrednost (46.558,83 m²) pa je 1.506.147,25 dinarjev.

Vsekakor nam tega ne bi uspelo narediti brez sodelovanja občanov, njihovih prispevkov in vloženega dela. Ceste smo financirali s sredstvi, zbranimi po pogodbah (teh ni malo), iz dela sredstev krajevnega samoprispevka, iz prispevka cestnega sklada občine in iz sredstev, katere so prispevale delovne organizacije.

Krajše poročilo o asfaltiranju cest je bilo podano na seji Sveta krajevnih skupnosti, vsekakor pa bo izčrpnije pripravljeno ob zaključnem računu. Ob tej glavni, lahko bi rekli — življenjski nalogi — je delovni program v tem letu vseboval tudi vrsto drugih, nič manj pomembnih del.

Tako je bila na območju Krajevnega odbora Apače priključena trafa postaja, saj je bil ves čas pereč problem s preskrbo kvalitetne električne energije. Dopolnjena je bila cestna razsvetljava, en del pa obnovljen. Dela pa niso končana in bodo prenesena v program za prihodnje leto. Nadalje je bila razširjena gramozna jama za potrebe asfaltiranja cest; pripravljen je idejni projekt za priključek telefona.

Na območju Krajevnega odbora Kidričeve I. so bile izvršene glavne vse programske naloge, kot so: vzdrževanje javne razsvetljave, vzdrževanje čistoče in manjša sprotna popravila komunalnih objektov, vzdrževanje zelenic in parkov, košnja trave, nabava in zasaditev novih dreves.

Po konstituiranju se je krajevni odbor srečal z vrsto nerešenih problemov, o njih razpravljajo in predlagajo ustrezne rešitve. V bodoče se bo krajevni odbor moral ukvarjati s problemi stanovanjskega fonda, s še večjo urejenostjo naselja, s pripravljanjem programa za izvedbo referendumov o krajevnem samoprispevku. V krajevni skupnosti namreč samoprispevek ni obvezen samo na območju Naselja I. To je problem, s katerim se bodo morale ukvarjati vse družbeno-politične organizacije in stanovci naselja. S tem v zvezi bo delovni program moral vsebovati konkretne naloge za naslednje leto. Stanovci naselja so pripravljeni sodelovati.

Posebno pozornost so posvetili urejanju razmer v naselju II, z doseženimi rezultati pa nikakor ne moremo biti zadovoljni. V bodoče bo potrebno posvetiti še večjo pozornost in skrb problemom na tem področju. Letos, razen asfaltiranja, niso bile popolnoma izvršene programske naloge, zato jih bo treba v drugem letu z vso odločnostjo uresničiti — vzporedno z nalogami, katere bo programiral odbor naselja II.

Vrsta nerešenih problemov je tudi na območju Krajevnega odbora Strnišče. V lanskem letu se je k temu krajevnemu odboru priključil del Župečje vasi, oziroma h Krajevni skupnosti Kidričeve, saj je ta del v vsem povezan s Strniščem; tudi člani odbora so izvoljeni iz vrst vaščanov tega dela. Delo ni potekalo brez težav, saj niso bila rešena nekatera kadrovska vprašanja.

Svet KS bo moral za ta problem najti ustrezno rešitev. Zaradi navedenih težav pa programske naloge niso bile izvedene ali pa samo delno, zato bo potrebno del teh nalog prenesti v letošnje leto in jih z vso odgovornostjo izvršiti.

Krajevni odbor Kungota je v tem letu imel manjše naloge: ureditev garderobe in zračenje v kulturnem domu, ureditev nasadov in parka, raznih otroških igrišč, dopolnitev in vzdrževanje cestne razsvetljave; no, k temu delu je bil med letom sprejet še dodatni program. Postavljen je bila javna razsvetljava ob cesti proti Kidričevu — do glavne ceste. Izvrševanje programa je bilo zadovoljivo.

Kot v Apačah, tako je bilo glavno v programu asfaltiranje cest v Krajevnem odboru Njiverce. Na tem območju je največji problem preskrba z električno energijo, zato je bil sprejet dodatni program za izgradnjo trafa postaje, ki bo jamborskega tipa. Priprave za ta dela že potekajo in če bo vsa dokumentacija zbrana, bodo pričeli z delom v najkrajšem času.

Delovni program Krajevnih skupnosti Kidričeve je vseboval še vrsto drugih

skupnih nalog, ki so uspešno izpolnjene. Asfaltirana je cesta na železniško postajo, razširjen je prostor letnega kopališča, obnovljen je oplesk bazenov, vzdrževanje kopališča pa izvajajo po programu.

V juniju je Svet krajevnih skupnosti razpravljalo in sprejel sklep o izgradnji večjega bazena (25 x 50 m) iz aluminija. V ta namen je menoval gradbeni odbor, dela za izgradnjo pa so v pripravi. V sodelovanju z DPD »Svoboda« bo urejena knjižnica v pritličju bloka št. 12. Del prostorov bivše trgovine je s pogodbo oddan Lekarni Ptuj za ureditev lekarne v Kidričevem. Tudi ta dela že izvajajo.

Samoupravni organi krajevnih skupnosti težijo za uspešnim reševanjem programskih nalog, za uspešnim reševanjem želja in hotenj krajanov. Nakazana izvršitev programskih nalog kaže, da je program bil določen v okviru realnih možnosti.

Na zadnji seji Sveta KS so člani razen o izvršenem delu po delovnem programu za leto 1972 razpravljali še o finančnem poslovanju v prvih devetih mesecih. Dotok sredstev v tem obdobju ni pokrival stroškov, saj so bila sredstva za izvedbo šele realizirana do konca leta.

Predsedstvo Sveta KS je na seji 2. oktobra 1972 obvezalo krajevnih odbore, da pripravijo predloge za sestavo delovnega programa za leto 1973. Na seji sveta so predsedniki krajevnih odborov podali predloge svojih odborov za posamezna območja. O skupnih nalogah krajevnih skupnosti pa je predloge pripravilo tajništvo. Svet je soglasal s predlogi za sestavo programa, predsedstvo bo na osnovi teh predlogov sestavilo predlog za delovni program krajevnih skupnosti za leto 1973. Ob sestavljanju predloga delovnega programa bodo tudi upoštevali predloge občanov, skupin ali organizacij v okviru realnih možnosti.

Nadalje so člani sveta poslušali poročilo o poteku priprav za izgradnjo bazena in o delu odbora za postavitev spomenika narodnemu heroju Borisu Kidriču, čigar ime nosi naš kraj.

Uporaba izrazov „nesreča“ in „nezgoda“ pri delu

(Nadaljevanje s 6. strani)

z izrazom »o vsaki smrtni nesreči«, kot je napisano in prevedeno v slovenski izdaji Uradnega lista.

V knjigi »Osnovni zakon o zaščiti na radu« lahko v razlagi na strani 4. pod točko 3. beremo o problematiki terminologije tudi naslednje: »U zakonu se upotrebljava stalno izraz »povreda na radu«, za razliko od dosadašnje neujednačene terminologije, kao »nesreča na poslu«, »nesrečan slučaj« »i slično«. Ovo je učinkeno iz razloga, što navedeni termini nisu adekvatni, jer izražavaju fatalističko shvatanje uzroka povreda na radu, dok je danas utvrđeno, da se oni mogu gotovo uvijek, predvidjeti i otkloniti«.

Za opisovanje nastalih dogodkov potrebujemo ustrezne in enotne izraze.

V vzgojnih prizadevanjih na področju varstva pri delu pa moramo v samem pojmovanju dogodkov po možnosti prikazati odgovornost za nastanek takih dogodkov, katere bi morali preprečiti, pa jih nismo. Zato bi bilo primerno uporabiti enoten izraz za dogodke, »nezgoda pri delu«, in izraz »nesreča pri delu« prepustiti za opisovanje dogodkov, ki jih je povzročila pri delu — višja sila.

Predlani ob Novem letu je bilo organizirano prvo srečanje starejših občanov, starih nad 70 let. Programska naloga je in tudi naša dolžnost je bila, da tudi ob zaključku leta 1972 organiziramo srečanje starejših občanov, starih nad 70 let, z območja krajevnih skupnosti. Teh je 259.

Svet je brez razprave odobril sredstva za izvedbo organizacije srečanja in dalje sklenil, da bodo ob Novem letu obdarjeni otroci socialno šibkih družin.

V nadaljevanju je imenoval odbor (predstavniki vseh organizacij) za izvedbo proslave ob drugem krajevnem prazniku, ki bo povezan z odkritjem spomenika Borisu Kidriču.

Verjetno je še vrsta manjših nerešenih vprašanj in problemov, ki jih bomo mogoče rešiti s skupnimi napori družbeno-političnih organizacij, društev in občanov!

Anton Kosič

Olimpijsko prizorišče v Münchenu

Skupina grčkov, posejanih z redno negovano travo in s kupi okrasnega grmičevja, po njih pa speljane poti, asfaltirane ali kamnite — z enakimi na vseh pomembnih in nepomembnih križiščih; to smo zagledali najprej, ko smo se prvi dan pripeljali, da si ogledamo olimpijske igre. In kar hitro smo zvedeli, da so te zelene grčke naredili iznajdljivi domačini, takorekoč umetno, iz vojnih ruševin, katere so prekrili z zemljo in posejali s travo.

Ko smo se povzpeli po prvih vzpetinah, se nam je nudil res veličasten prizor. Zagledali smo strehe najrazličnejših športnih dvoran, zgrajenih kar v hribih. Vendar so nas strehe spominjale na ogromne razpete šotore z mogočnimi železnimi konstrukcijami.

Na dnu majhnih dolin so vodile ceste, pred nami v dolini smo zagledali jezero, v eni naslednjih dolin ali kotanj pa smo malo kasneje videli ogromen stadion, kjer so olimpijske igre odprli in zaključili in kjer so se vrstila številna tekmovanja. Že od daleč smo za enim od hribov videli olimpijski stolp in zdaj smo si čudo pršli pogledat ob blizu. Dan za dnem so bile tukaj vrste ljudi, ki so čakali, da se pripeljejo na sam vrh in se od tam razgledajo.

Na vsakem koraku pa smo, naleteli na skupine majhnih okroglih hiš, v katerih si dobil vse, česar si se spomnil, od hrane do spominkov, foto materiala, razglednice itd. Ob eni takšnih hiš je stala ogromna kovinska krogla, na katero so bile pritrjene lestve in, vsaki, ki je bil pripravljen žrtvovati deset mark, se je nanjo lahko podpal.

Ob vseh važnejših poteh so bile velike samopostrežne restavracije, kjer si lahko došli toplo hrano. Na nekakšnem mostiču je bila poštna služba in menjalnica vidna že od daleč. Na vseh koncih so tudi vozile nadzemne in podzemne železnice brez sprevodnikov in z avtomati za

prodajanje kart, pri katerih je moralo veliko tujcev izkoristiti vse svoje znanje nemškega jezika, da so razvozljali, kako bodo prišli do vozovnice. Nedaleč od podzemne železnice se je razprostirala veličastna olimpijska vas, prebivališče športnikov — olimpijcev.

Ko smo se tako razgledovali po olimpijskem prizorišču, si še zdaleč nismo ogledali vsega, ne prvi dan in ne vseh sedem dni; ko smo hodili na ogled tekmovanj, smo se s pomočjo naših vstopnic pridružili množici gledalcev in se napotili v dvorano, kjer smo potem dan za dnem spremljali nastope telovadcev in telovadk vsega sveta. Že prvi trenutek smo imeli kaj videti. Dvorana je bila vdelana v hribu kot verjetno vse druge. Nekako v kotanji je bil prostor za tekmovanje, vse na okrog pa so bili v hrib narejeni tapicirani sedeki. Mogočna streha je pokrivala halo in izpod nje so svetili številni reflektorji, ki so dajali občutek dneva, pa čeprav je bila ura že dvaindvajset in je bila zunaj že temna noč, če temno sploh lahko imenujemo pri toliki množini in moči luči ob vseh cestah, halah in vseh vzpetinah. V dvorani si ponovno dobili vse, hrano, pijačo, foto material itd.

Zraven vseh čudes in posebnosti, katere so pripravili Nemci s svojimi gradbenimi in drugimi domisljicami, pa smo dan za dnem srečevali najrazličnejše skupine in posameznike, ki so vzbujali radovednost mimoidočih, skupina Švicarjev, ki je prišla peš na olimpijado, pa možak s svojim vozom in drugo pisano odpravo, ki je prav tako prišel peš. Pa razne verske skupine in vseh mogočih opravah. Te so si hotele pridobiti čimveč privržencev.

Se in še smo videli in nismo se mogli odločiti, kaj je bolj zanimivo; ali tisto, kar smo videli v dvoranah, ali tisto, kar je bilo zunaj ob teh ogromnih halah med tisoč tako različnih ljudi.

ag

ZAHVALA

Ob odhodu v pokoj se iskreno zahvaljujem osnovni organizaciji sindikata TGA za sprejeto darilo in ji obenem želim obilo uspehov pri nadaljnjem delu.

Blaž Bednjčki

ZAHVALA

Podpisana Marija Hauptman se zahvaljujem odboru za odobreno pomoč za šolanje sina Ivana.

Prav tako se zahvaljujem za tovarniški časopis Aluminij, katerega mi pošiljate.

Želim vam vsem skupaj mnogo sreče, uspeha in največ zdravja — v letu 1973!

Marija Hauptman
Vintarovi 37
p. Desternik

IZDAJA CENTRALNI DELAVSKI SVET TOVARNE GLINICE IN ALUMINIJA »BORIS KIDRIČ« KIDRIČEVO

UREDNIŠKI ODBOR:

Franco Vrljič — predsednik, člani: Ivan Mazera, Vlado Šerc, Konrad Rižnar, dipl. inž. Stojan Kerbler in odgovorni urednik tovarniškega časopisa — Stane Tonejc, dipl. inž.

Tisk: ZGP »Pomurski tisk« v Murski Soboti.

Člani kolektiva in upokojeanci dobivajo list brezplačno.

Rokopisov in slik ne vračamo.